

اسلام‌الرحیم

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

**دوره‌های مهارت‌افزایی
در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی**

سال انتشار: ۱۳۹۷

شماره تماس: ۰۲۱-۸۲۲۳۳۵۵۱

نمابر: ۰۲۱-۸۸۵۷۵۶۶۲

وب سایت: industry.msrt.ir

ایمیل: industry@msrt.ir

نشانی دبیرخانه: تهران، شهرک قدس، بلوار خوردین
خیابان هرمزان نبش خیابان پیروزان جنوبی

آموزش نیروی انسانی متخصص، ماهر و کارآمد متناسب با نیاز های بازار کار (فعلی و آتی) و ارتقای توان کارآفرینی با مسئولیت نظام آموزشی کشور و توأم کردن آموزش و مهارت و جلب همکاری بنگاه های اقتصادی جهت استفاده از ظرفیت آن ها

سیاست های کلی اشتغال ابلاغ شده از سوی مقام معظم رهبری ۲۸ تیر ماه ۱۳۹۰

اگر در کنار علم، مهارت وجود نداشته باشد، هیچ فایده ای ندارد. بدون تردید اگر اشتغال ایجاد شود و دانشگاه ها مهارت آموزی را مورد توجه قرار دهند، از روند تلاش برای اخذ مدرک کاسته خواهد شد.

بیانات در نشست صمیمی با روسای دانشگاههای کشور
۱۳۹۶/۱/۲۹

مهارت افزایی برای دانشجویان در حین تحصیل از جمله مواردی است که باید به جدیت دنبال شود.

نشست روسای دانشگاه ها در بیرجند ۲۰ مهر ۱۳۹۷

صفحه ۶	پیش گفتار	
صفحه ۷	الزامات قانونی	
صفحه ۸	اهداف	
صفحه ۱۱	مهارت افزایی در دانشگاه های دنیا	
صفحه ۱۷	برنامه های وزارت	
صفحه ۲۳	اقدامات صورت گرفته	
صفحه ۲۹	عملکرد دانشگاه ها ومراکز آموزش عالی	
صفحه ۴۱	تجربیات موفق دانشگاه ها	
صفحه ۴۹	جمع بندی	

به نام خدا

آمارهای موجود در خصوص اشتغال دانش آموختگان و تعداد دانشجویان کشور بیانگر ناکافی بودن نرخ اشتغال فارغ التحصیلان دانشگاهی می باشد. عوامل متعددی از جمله بهبود فضای کسب و کار، کاهش تصدی گری دولت و نهادها، استفاده بهینه از بازار کار و نیازهای کشور، مدیریت همکاری های بین المللی و بهبود کیفیت نیروی کار دانش آموخته منجر به حل این مشکل خواهد شد. بهبود کیفیت نیروی کار دانش آموخته از وظایف نظام آموزشی کشور بوده و عوامل دیگر نیز می بایست مورد توجه نهادهای ذیربط قرار گیرد. چالش های موجود در راستای مهارت افزایی و اشتغال فارغ التحصیلان را می توان ناشی از ناهمخوانی برنامه ها و متون درسی با نیازهای واقعی بازار کار، عدم وجود مهارت های عمومی و شغلی، کمبود فرصت های تجربه عملی و عدم وجود آمار اشتغال فارغ التحصیلان دانشگاهی و نبود زمینه های کاری در جامعه برشمرد. بدین منظور وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اجرای برنامه های مهارت افزایی در دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی، توسعه دوره های کارآموزی، همکاری در تدوین چارچوب نظام صلاحیت حرفه ای و رصد اشتغال فارغ التحصیلان دانشگاهی را در برنامه های خود قرار داد. در راستای اجرای برنامه های فوق تفاهم نامه همکاری با سازمان آموزش فنی و حرفه ای به منظور توسعه دوره های مهارتی در دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی، طراحی و تعریف دوره های مهارتی متناسب با سطح معلومات دانشجویان، توسعه مراکز جوار دانشگاه و جایگزینی دوره های مهارتی سازمان با دوره های کارآموزی دانشجویان تدوین و اجرایی گردید. همچنین به منظور تشویق دانشجویان به گذراندن دوره های مهارتی که به بهبود وضعیت اشتغال آن ها کمک خواهد کرد تفاهم نامه همکاری با ستاد کل نیروهای مسلح منعقد گردید تا مشمولانی که در دوران دانشجویی در دوره های مهارتی شرکت نمودند امتیاز خدمتی اخذ نمایند. پیمایش اشتغال فارغ التحصیلان دانشگاهی نیز در دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی در سال ۱۳۹۷ اجرا شد که بیش از ۸۰ دانشگاه آمار اشتغال فارغ التحصیلان خود را اخذ و ارسال نمودند. اقدامات بسیار خوبی نیز در راستای تدوین چارچوب نظام صلاحیت حرفه ای صورت گرفته است. در گزارش حاضر که با هدف ارائه قسمتی از برنامه ها و اقدامات جاری و آتی وزارت علوم تحقیقات و فناوری در خصوص توسعه دوره های مهارت افزایی تهیه شده است، وضعیت دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی در برگزاری دوره های مهارت افزایی و تجربیات موجود آن ها مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

دکتر مسعود برومند

معاون پژوهش و فناوری

۱ / الزامات قانونی

فاصله بین بخش صنعت و آموزش های دانشگاهی و عدم انطباق این آموزش ها با نیازهای بازار کار، یکی از مشکلات اساسی است که منجر به افزایش مستمر نرخ بی کاری دانش آموزان دانشگاهی می شود. دلایل متعددی منجر به بروز این مشکل شده است، لیکن یکی از دلایل مهم آن، عدم کسب مهارت های مورد نیاز بازار کار در دوره تحصیل است. بر همین اساس ساماندهی دوره های مهارتی و کارآموزی دانشجویان و پیمایش مستمر اشتغال فارغ التحصیلان دانشگاهی در اسناد بالادستی مورد تاکید قرار گرفته و بیش از پیش بر اهمیت موضوع افزوده است. برخی از عناوین که در اسناد بالادستی مورد تاکید قرار گرفته است عبارتند از:

- سیاست های کلی اشتغال ابلاغ شده از سوی مقام معظم رهبری (آموزش نیروی انسانی متخصص، ماهر و کارآمد متناسب با نیازهای بازار کار (فعلی و آینده) و توأم کردن آموزش و مهارت و جلب همکاری بنگاه های اقتصادی جهت استفاده از ظرفیت آن ها) ؛
- سند چشم انداز ۱۴۰۴، بند ۷۶ برنامه ششم توسعه (افزایش سهم آموزش های مهارتی در نظام آموزشی کشور؛
- برنامه اشتغال فراگیر مصوب ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی (اقدام به منظور متناسب سازی تحصیل و اشتغال، توسعه دوره های کارآموزی و کارورزی در دوره های آموزش عالی، نظارت بر دوره های آموزشی کاربردی برگزار شده در محیط های دانشگاهی با رویکرد افزایش اشتغال پذیری، رتبه بندی دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی بر مبنای میزان اشتغال پذیری فارغ التحصیلان و ...) ؛
- تصویب قانون نظام جامع آموزش و تربیت فنی، حرفه ای و مهارتی در آذر ماه ۱۳۹۶؛

۲ / اهداف

در شرایط متعارف اقتصادی یکی از دلایل بیکاری و مهم‌تر از آن پایین بودن نرخ بهره‌وری نیروی کار، کمبود صلاحیت‌های حرفه‌ای مورد نیاز دانش‌آموختگان است. ارتقای کیفیت آموزش؛ روزآمدسازی برنامه‌های درسی؛ تجهیز آزمایشگاه‌ها، کارگاه‌ها و سایر فضاهای یادگیری که به جنبه عملی آموزش مربوط است؛ سازماندهی اجرای کارآموزی، کارورزی و بخش‌های کاربردی یادگیری مهارت در دانشگاه‌ها؛ انتخاب دروس اختیاری تقاضامحور؛ افزایش آموزش‌های آزاد دانشجویان در قالب فرابرنامه‌ای و یادگیری‌های غیررسمی؛ می‌تواند به ارتقای صلاحیت‌های دانشجو پس از فراغت از تحصیل و هنگام ورود به جرگه متقاضیان کار کمک کند. با بازنگری مداوم در برنامه‌های درسی و یکپارچگی سیاست‌ها، برنامه‌ها و اقدامات در دوران تحصیل دانشجو، امکان ارتقای اثربخشی برنامه و از آن طریق، بهبود در مهارت و اشتغال‌پذیری دانشجویان بیشتر می‌شود. برخی از اهداف برگزاری و ساماندهی دوره‌های مهارت‌افزایی به شرح ذیل می‌باشد:

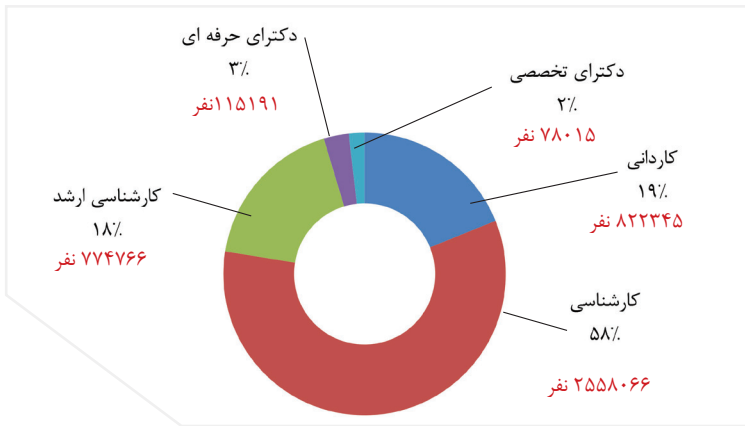
۱. ارتقای توانمندی‌های مهارت‌های شغلی و حرفه‌ای دانشجویان و دانش‌آموختگان دانشگاهی به عنوان نیروی ماهر و مورد نیاز بازار کار کشور؛
۲. افزایش سهم آموزش‌های مهارتی و فناوری پایه در برنامه درسی رشته‌های غیرمهارتی (دروس اختیاری)؛
۳. توسعه آموزش‌های مهارتی متناسب با نیاز بازار کار از طریق همکاری با دستگاه‌های اجرایی
۴. نوسازی و تقویت بنیه انسانی و مادی دانشگاه‌ها بر محور جنبه‌های عملی برنامه شامل آزمایشگاه‌ها، کارگاه‌ها، بازدیدها، عملیات میدانی و سایر فعالیت‌های توانمندساز دانشجویان کلیه رشته‌های تحصیلی؛
۵. مشاوره هدایت شغلی و آموزشی به منظور بهبود شناخت دانشجویان از دوره‌های مهارتی، حرفه‌ها و مشاغل؛
۶. ارتقای کمی و کیفی رویدادهای مرتبط با اشتغال و مهارت‌های مرتبط در دانشگاه‌ها
۷. سازماندهی برگزاری دوره‌های آموزش مهارتی در دانشگاه و هم‌افزایی ظرفیت‌های موجود؛

۱-۲ وضعیت اشتغال فارغ التحصیلان دانشگاهی

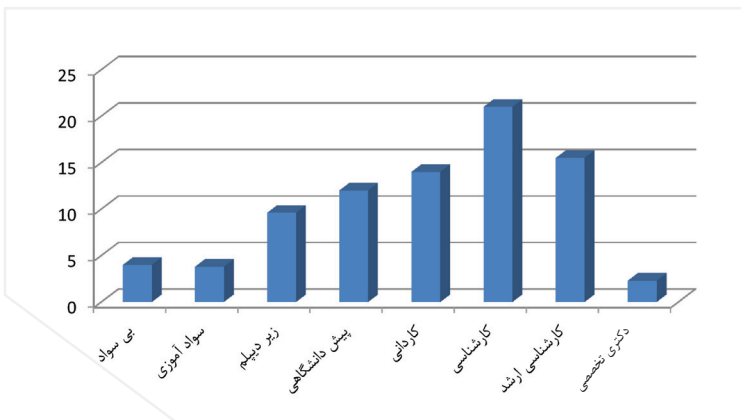
با نگاه به برخی از آمارهای موجود در خصوص اشتغال دانش آموختگان و بررسی تعداد دانشجویان کشور مشخص می‌گردد که وضعیت اشتغال دانش آموختگان دانشگاهی، مناسب نمی‌باشد. بهبود کیفیت نیروی کار دانش آموخته از وظایف وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می‌باشد ولی بهبود فضای کسب و کار، کاهش تصدی گری دولت و نهادهای، استفاده بهینه از بازار کار و نیازهای کشور، مدیریت همکاری‌های بین‌المللی و... متولیان دیگری دارد که در اشتغال فارغ التحصیلان دانشگاهی بسیار حائز اهمیت می‌باشند و می‌بایست در آن حوزه‌ها نیز اقدامات موثر و جدی نیز صورت گیرد.

تعداد دانشجویان کشور:

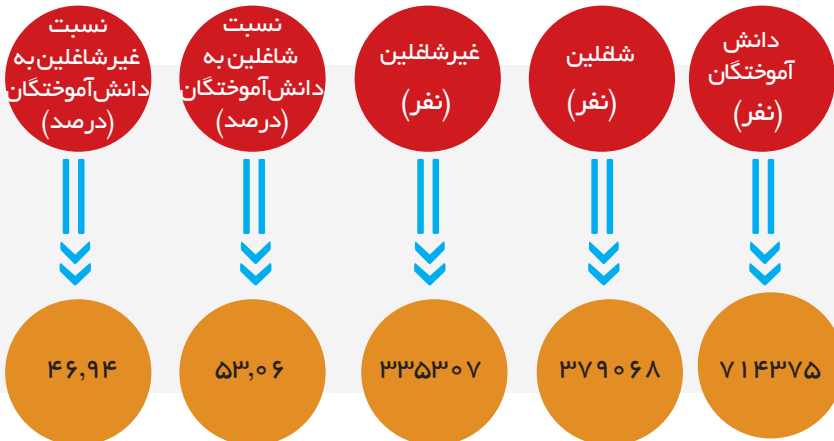
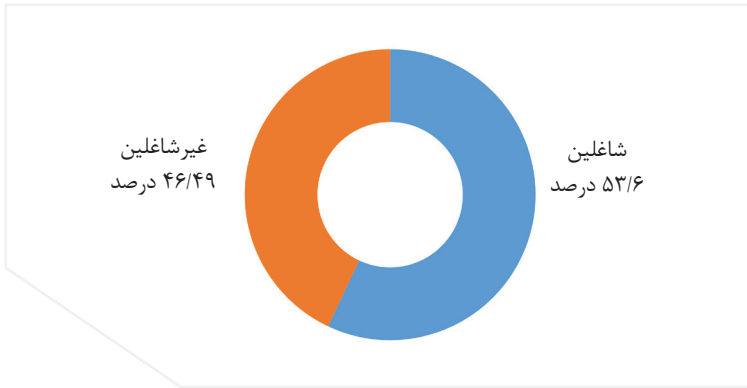
مرکز آمار ایران، سال ۹۵

توزیع نرخ بیکاری با توجه به میزان تحصیلات:

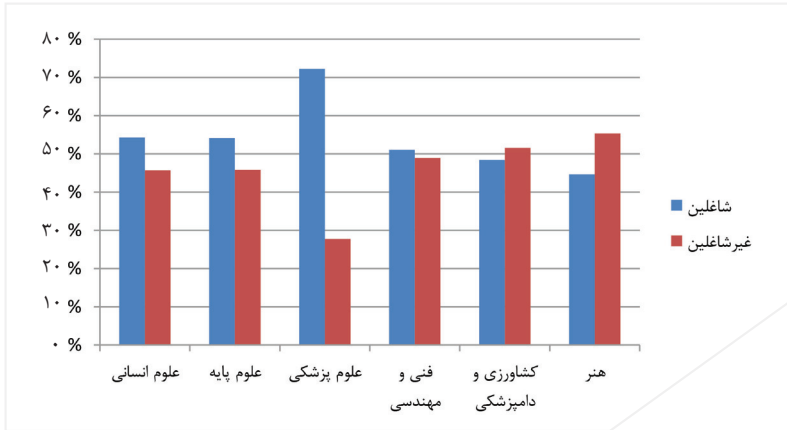
مرکز آمار ایران، نتایج آمارگیری نیروی کار تا سال ۹۵

درصد اشتغال دانش‌آموختگان سال ۹۳-۹۲ دارای سوابق بیمه ای براساس پیمایش سال ۱۳۹۷ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

نتایج به دست آمده از پیمایش نشانگر این موضوع است که ۵۳/۰۶ درصد از کل فارغ التحصیلان شاغل و دارای سوابق بیمه ای هستند.

درصد اشتغال دانش‌آموختگان به تفکیک گروه‌های تحصیلی بر اساس پیمایش سال ۱۳۹۷ وزارت علوم تحقیقات و فناوری

علوم انسانی	علوم پایه	علوم پزشکی	فنی و مهندسی	کشاورزی و دامپزشکی	هنر	
۱۳۹۵۲۴	۱۹۳۳۹	۸۸۹۳	۱۲۴۵۱۰	۱۸۸۵۸	۲۴۱۸۳	غیرشاغلین
۱۶۵۸۶۱	۲۲۸۴۲	۲۳۱۸۲	۱۲۹۹۳۹	۱۷۷۰۸	۱۹۵۳۶	شاغلین

نسبت شاغلین به دانش‌آموختگان (درصد)	شاغلین	دانش‌آموختگان	گروه تحصیلی
۵۴,۳۱	۱۶۵۸۶۱	۳۰۵۳۸۵	علوم انسانی
۵۴,۱۵	۲۲۸۴۲	۴۲۱۸۱	علوم پایه
۷۲,۲۷	۲۳۱۸۲	۳۲۰۷۵	علوم پزشکی
۵۱,۰۷	۱۲۹۹۳۹	۲۵۴۴۴۹	فنی و مهندسی
۴۸,۴۳	۱۷۷۰۸	۳۶۵۶۶	کشاورزی و دامپزشکی
۴۴,۶۹	۱۹۵۳۶	۴۳۷۱۹	هنر
۵۳,۰۶	۳۷۹۰۶۸	۷۱۴۳۷۵	مجموع

۳ / مهارت‌افزایی در دانشگاه‌های دنیا

سرعت تغییر مشاغل در دنیا بسیار بالا می‌باشد. مشاغل تازه‌ای بوجود آمده و مشاغل دیگر از بین می‌روند. این تغییرات در محیط‌های کسب و کار نیز تاثیرگذار بوده‌اند به‌گونه‌ای که بر اساس گزارش فروم جهانی اقتصاد؛

- ۶۵ درصد از کودکانی که امروز وارد مدرسه می‌شوند، در آینده در مشاغلی کاملا جدید که امروز وجود ندارند مشغول به کار خواهند شد؛
- ۵۰ درصد از دانشی که یک دانشجو در سال اول تحصیل خود در یک رشته فنی کسب می‌کند در زمان فارغ التحصیلی او تاریخ‌گذشته است؛
- ۵/۱ میلیون شغل طی سال‌های ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۰ به دلیل تغییرات برهم زنده بازار از بین خواهند رفت؛
- تا سال ۲۰۲۰، بیش از یک سوم مهارت‌های مهم مورد نیاز برای اکثر مشاغل، مهارت‌هایی هستند که در مشاغل امروزی حیاتی محسوب نمی‌شوند؛

بر اساس گزارش بالا، ۱۰ مهارت برتر در سال ۲۰۱۵ و ۲۰۲۰ در جدول زیر فهرست شده‌اند:

مهارت‌های برتر در سال ۲۰۲۰	مهارت‌های برتر در سال ۲۰۱۵
حل مسایل پیچیده	حل مسایل دشوار
تفکر انتقادی	کار گروهی
خلاقیت	مدیریت منابع انسانی
مدیریت منابع انسانی	تفکر انتقادی
کار گروهی	اصول مذاکره
هوش عاطفی	کنترل کیفیت
قضاوت و تصمیم‌گیری	خدمات- محوری
خدمات	قضاوت و تصمیم‌گیری
اصول مذاکره	گوش دادن فعال
انعطاف‌پذیری شناختی	خلاقیت

نتایج و بررسی ها نشان می دهد دانشجویان در انتخاب یک دانشگاه برای تحصیل، به ترتیب عوامل زیر را مدنظر قرار می دهند:

- شهرت دانشگاه؛
- امکان انجام فعالیت های پژوهشی و فناوری در دانشگاه؛
- امکان اشتغال پذیری بعد از فارغ التحصیلی.
-

امروزه اشتغال پذیری دانش آموختگان بیش از پیش اهمیت پیدا کرده است. برخی از مسائلی اصلی در این خصوص را می توان به شرح ذیل فهرست نمود:

- کارفرمایان افراد دارای مهارت های مورد نیاز خود را در میان افراد جویای کار پیدا نمی کنند. عدم وجود مهارت های همچون کارگروهی، حل مساله، مهارت های ارتباطی، خلاقیت، تفکر انتقادی، ایده پردازی و ارزیابی ایده ها، مذاکره و رهبری از مشکلات و معضلات اساسی اشتغال پذیری دانش آموختگان می باشد؛
- دانشجویان و دانش آموختگان دانشگاهی انتظار دارند دانشگاه خدماتی در خصوص یافتن شغل مناسب به آن ها ارائه نمایند .
- فرصت های آشنایی با محیط کار و توسعه مهارت های لازم در محیط واقعی برای دانشجویان بسیار محدود می باشد .
- ارتباط منطقی بین آموزش های دانشگاهی و مهارت های مورد نیاز بازار کار وجود ندارد؛
- دانش آموختگان دانشگاهی به درستی نمی توانند توانمندی های خود به کارفرمایان معرفی نمایند .

امروزه دانشگاه هایی که به مسائل همچون اشتغال پذیری و تربیت دانشجویان با مهارت های مورد نیاز برای پذیرفتن مشاغل آینده برنامه ریزی نموده و ساختارهای مناسبی را ایجاد نمایند بیش از دیگر دانشگاه ها مورد توجه افراد برای تحصیل قرار خواهند گرفت.

۱-۳ برخی از تجارب موفق مهارت افزایی در دانشگاه های دنیا

تجربه سایر کشورهای جهان در حوزه مهارت افزایی و اشتغال پذیری دانش آموختگان دانشگاه ها می تواند در سیاست گذاری این حوزه در سطح ملی و همچنین توسعه برنامه های مرتبط توسط دانشگاه ها موثر واقع شود. بدین منظور تجارب برخی از کشورها در این حوزه به اختصار معرفی می شود.

استرالیا

استرالیا سالانه المپیادی را با عنوان المپیاد مهارت ها با هدف تشویق دانشجویان برای دسترسی به مهارت های کاری و تجربه کار گروهی برگزار می نماید.

کانادا

در کانادا دوره‌های Co-Op برگزار می‌شود. در این دوره‌ها دانشجویان ترکیبی از کلاس و کار عملی را تجربه می‌کنند. بخشی از آموزش شرکت‌کنندگان این دوره‌ها، آموزش‌های رسمی درون دانشگاه و بخش دیگری در قالب دوره‌های کسب تجارب کاری در صنایع و دستگاه همکار انجام می‌شود. ترم‌های تحصیلی در این دوره‌ها به صورت چرخشی بوده به صورتی که بخشی از دانشجویان نیمه اول سال را به صورت تمام‌وقت در محیط کار و بخشی دیگری از دانشجویان نیمه اول سال را در دانشگاه و نیمه دوم سال را در محیط کار سپری می‌کنند. به این ترتیب کارفرما در کل مدت سال دانشجویانی را در اختیار دارد. بر اساس نوع کار پرداخت‌هایی از سوی کارفرما به دانشجویان صورت می‌گیرد.

امریکا

انجمن NACE در امریکا تجارب و استانداردهای مربوط به ارائه خدمات مشاوره شغلی در دانشگاه‌ها را منتشر ساخته و به تحلیل و ارزیابی راهکارهایی برای بهبود وضعیت می‌پردازد.

هلند

در برخی دانشگاه‌های هلند از جمله دانشگاه آمستردام در طول سال هفته‌ای با عنوان شغل‌یابی وجود دارد دارند که به دانشجویان با دانش‌آموختگان جویای کار اختصاص داده می‌شود. برنامه‌های این هفته به صورت مشترک توسط دانشگاه‌ها و نهادها برخی رسانه‌ها سازماندهی می‌شوند و در آن کارگاه‌هایی با عنوان فرصت‌های شغلی، چگونگی یافتن شغل مناسب، مهارت‌های مورد نیاز بازار کار برگزار می‌شود. یکی از اهداف برگزاری آن، شبکه‌سازی میان دانش‌آموختگان موفق دانشگاه و دانشجویان است. در این هفته با دعوت از دانش‌آموختگان موفق دانشگاه و کارفرمایان بزرگ و ارزیاب سخنرانی، دانشجویان از تجارب آنها بهره‌مند می‌شوند.

دوره های مهارت افزایی در دانشگاه های دنیا به منظور اشتغال فارغ التحصیلان به گونه مناسب ساماندهی می گردد. در زیر وب سایت های دانشگاه های برادفورد، ملبورن و کاردیف به عنوان نمونه ارائه شده است. همانطور که ملاحظه می شود اهمیت موضوع دوره های فوق مورد تاکید بوده و بصورت های مختلف به آن پرداخته می شود.

UNIVERSITY of BRADFORD

University Home • Career and Employability Services • Developing your skills

Career and Employability Services

- Our services
- Finding a job or placement
- Applying for jobs
- Build My Career
- Developing your skills**
- Adaptability & Flexibility
- Business & commercial awareness
- Communication & presentation skills
- Financial literacy

Developing your skills

How do I develop my employability skills? +

When should I start thinking about my career? +

Select from the menu below to see details of the specific employability skills and capabilities that employers are looking for, and how you can gain and demonstrate these.

AF Adaptability & flexibility	BCa Business & commercial awareness	CPs Communication & presentation skills
---	---	---

دانشگاه برادفورد

THE UNIVERSITY OF MELBOURNE

Careers / Students / Planning my career and employability options / Developing my skills

Developing my skills

ON THIS PAGE

- Assessing your employability skills
- Skills and attributes
- Understanding transferable skills
- Ways to improve skills
- Tools and resources

University is the perfect time to build your skills and experience. Extra-curricular activities can complement and enhance your academic studies, and give you a head start on achieving your future goals.

The two main skill sets that you should aim to develop while studying at university are:

- Professional or technical skills:** specific skills required by your field of interest, acquired through study and related work experience.
- Employability skills:** transferable skills common to all work roles and workplaces, acquired through study and work experience, but also through a range of work and other life experiences.

دانشگاه ملبورن

Home About Study Research International Innovation Business Donate News Events

CARDIFF UNIVERSITY

Careers advice

Develop your skills

Explore your options • Develop your skills • Compete for a job

Develop your skills

Work experience

Communicating your skills

Opportunities to develop

Develop your skills

In a competitive graduate market, you'll need a package of skills, knowledge, experience and attributes to help make you an appealing prospect for employers.

Work experience is crucial - according to High Fliers Research of the 2015 graduate market, Graduates who have had no previous work experience at all

Taking time out

This increasingly popular option

دانشگاه کاردیف

۴ / برنامه‌های وزارت

به منظور تحقق سیاست‌های کلی اشتغال ابلاغ شده توسط مقام معظم رهبری و برنامه‌های اشتغال فراگیر ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی برنامه‌هایی در وزارت علوم تحقیقات و فناوری، طراحی و برخی از آن‌ها وارد مراحل اجرا شده است که این برنامه‌ها به شرح زیر است:

۴-۱ هماهنگی و برگزاری دوره‌های مهارتی مورد نیاز صنایع و سازمان‌های تخصصی

صنایع و سازمان‌های تخصصی به منظور ارتقای توان علمی و فنی خود و همچنین آشنایی با فناوری‌های جدید نیاز به دانش‌آموختگان با مهارت‌های خاص دارند. بدین منظور وزارت عتف با مشارکت سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرایی دوره‌های مهارت‌افزایی را برای دانشجویان ساماندهی می‌کند. این دوره‌ها علاوه بر کمک به اشتغال فارغ‌التحصیلان دانشگاهی در ارتقای فنی واحدهای عملیاتی نیز موثر خواهد بود. در راستای اجرای این برنامه سازمان‌ها و مراکز تخصصی مناسب برای مشارکت در این حوزه شناسایی شده و روش‌های همکاری و اقدامات اجرایی در سطح ملی و استانی تدوین می‌گردد. در این برنامه ارتباط دانشگاه‌ها در استان و منطقه با سازمان‌ها و مراکز تخصصی هم‌جوار در جهت تعریف و اجرای دوره‌های مهارتی و تخصصی به صورت مشترک صورت می‌گیرد.

۴-۲ ساماندهی و افزایش کیفیت دوره‌های کارآموزی

با توجه به ضرورت برنامه‌ریزی برای توسعه منابع انسانی مورد نیاز طرح‌های توسعه‌ای کشور و توانمندسازی دانشجویان برای ورود به عرصه فعالیت‌های اقتصادی پس از فراغت از تحصیل، ساماندهی دوره‌های کارآموزی بسیار حائز اهمیت می‌باشد. در این برنامه سعی می‌گردد پس از تدوین شاخص‌ها و عوامل مهم در بهبود کیفی دوره‌ها، برگزاری دوره‌های کارآموزی با همکاری صنایع و دستگاه‌های اجرایی ساماندهی گردد. تدوین بسته‌های تشویقی برای صنایع و استادان راهنما برای مشارکت موثر و سازنده در امر کارآموزی و همچنین اصلاح و بررسی نظام کارآموزی براساس استانداردهای بین‌المللی و اجرای آزمایشی در برخی از دانشگاه‌های کشور از دیگر اقدامات این برنامه خواهد بود. ایجاد تماس و ارتباط مستقیم با بخش‌های دولتی و غیردولتی، صنعتی و غیرصنعتی، اقتصادی و اجتماعی از فعالیت‌های این بخش است. معاونت پژوهش و فناوری وزارت عتف هماهنگی‌های مناسبی را با نمایندگان دستگاه‌های دولتی در شورای عالی عتف برای استفاده از توان عملیاتی ایشان صورت داده است.

۴-۳ توسعه دوره‌های مهارت فردی و شغلی

فاصله بین نیازهای بازار کار کشور و آموزش‌های دانشگاهی و عدم هماهنگی کامل این آموزش‌ها طی سال‌های اخیر مورد توجه قرار گرفته است. دلایل متعددی منجر به بروز این مشکل شده است، که یکی از دلایل اصلی کمبود مهارت‌های شغلی و حرفه‌ای مورد نیاز بازار کار است. دفاتر ارتباط با صنعت و جامعه در هر دانشگاه این مهارت‌ها را از طریق برقراری ارتباط موثر با بخش‌های اقتصادی، اجتماعی و صنعتی کشور شناسایی و محتوی لازم را با مشارکت معاونت آموزشی دانشگاه تدوین می‌نماید. این دوره‌های مهارت‌آموزی خارج از برنامه‌های درسی بوده و در سطوح مهارت‌های تخصصی دانشگاهی (توانمندسازی شغلی)، مهارت‌های عمومی (توانمندسازی محیط کار)، مهارت‌های فنی و حرفه‌ای (توانمندسازی حرفه‌ای)، مهارت‌های فردی (توانمندسازی شخصی)، ارائه می‌گردند.

۴-۴ رصد اشتغال و ارزیابی بازار کار

ایجاد نظام اطلاع رسانی و آگاهی بخشی به ذی نفعان در رابطه با وضعیت اشتغال هر یک از رشته های دانشگاهی به منظور شفاف سازی و آگاهی بخشی و همچنین رصد آمار و اطلاعات در خصوص رشته های آموزشی می تواند در کاهش نرخ بی کاری دانش آموزان دانشگاهی موثر باشد. در این برنامه پس از انجام رصد اشتغال دانش آموزان هماهنگی با دانشگاه ها جهت بهره برداری از نتایج حاصله و تدوین برنامه های مورد نیاز برای بهبود شرایط اشتغال دانش آموزان صورت خواهد گرفت. استفاده موثر از شبکه دانش آموزان هر دانشگاه جهت بهبود همکاری های دانشگاه با جامعه و صنعت و همچنین ایجاد فرصت های شغلی و کارورزی برای دانشجویان از دیگر اهداف این برنامه

است. در این برنامه دانشگاه ها به طور مستقل از طریق برقراری ارتباط با فارغ التحصیل به پیمایش وضعیت اشتغال دانش آموزان دانشگاه خود می پردازند که این امر موجب ارتباط بیشتر دانشگاه با جامعه دانش آموزان خواهد بود. از سوی دیگر با هماهنگی های به عمل آمده با وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، موسسه برنامه ریزی آموزش عالی با رصد اشتغال دانش آموزان دانشگاه های کشور بر اساس اطلاعات ثبتی، وضعیت کلی اشتغال دانش آموزان را به تفکیک دانشگاه، رشته و مقطع تحصیلی و ... ترسیم می نماید. بررسی اطلاعات از هر دو روش می تواند تصویر شفاف تری از وضعیت اشتغال دانش آموزان هر دانشگاه ارائه نماید.

۴-۵ جلب همکاری و حمایت وزارتخانه و دستگاه های اجرایی برای ارائه امتیازات و مشارکت در طرح مهارت افزایی دانشجویان

در این برنامه با شناسایی و دسته بندی انواع امتیازات و روش های تشویقی برای افزایش جذابیت مهارت افزایی در سطح دانشجویان، روش های همکاری با سازمان ها و ارگان های ذیربط تدوین می گردد. به عنوان نمونه امضای تفاهم نامه همکاری با ستادکل نیروهای مسلح به منظور ایجاد مشوق های لازم برای دانشجویان تدوین می گردد در این راستا برای فراگیری مهارت های مورد نیاز امتیازات خدمتی مناسبی برای مشمولین دارای مهارت در نظر گرفته شود. در این راستا ایجاد سامانه مکانیزه سرباز ماهر برای تسهیل امور راه اندازی می شود و نوع و میزان مشوق ها نیز پس از ارزیابی سالانه اعلام خواهد شد.

۴-۶ فعال سازی ساختارهای مشاوره شغلی و کاریابی در دانشگاه ها

شرایط متغیر و پیچیده بازار کار و کمبود اطلاعات مستند، ایجاب می نماید که دانشگاه ها در این حوزه فعال شده و راهنمایی های لازم را به دانشجویان ارائه نمایند. شناسایی و مستندسازی تجارب موجود دانشگاه ها و همچنین تدوین تجارب موفق دانشگاه ها می تواند سایر دانشگاه ها را در ایجاد و فعال نمودن ساختارهای مشاوره شغلی و کاریابی کمک نماید. در این برنامه پس از شناسایی و ساماندهی روش ها و تجارب به صورت پایلوت از تعدادی طرح در دانشگاه ها حمایت می شود.

۴-۷ امور مرتبط با نظام صلاحیت حرفه‌ای

چارچوب صلاحیت حرفه‌ای، ابزاری است جهت طبقه‌بندی، توصیف و توسعه صلاحیت‌ها که به استانداردسازی صلاحیت‌ها و ارزیابی نتایج یادگیری کمک می‌کند. به منظور تحقق نظام صلاحیت حرفه‌ای می‌بایست اقدامات، سازوکارها و تعاملات بین‌نهادی که منجر به ایجاد توسعه و به رسمیت شناختن یک صلاحیت می‌شود، ساماندهی گردد. در این برنامه روش‌های همکاری با ساختارهای موجود برای هم‌افزایی و هماهنگی بین فعالیت‌های دانشگاه‌ها و الزامات حرفه‌ای مورد نیاز تدوین می‌گردد. همچنین طرح‌های مشترک با سازمان‌های موجود صلاحیت حرفه‌ای نهایی و اجرا خواهد گردید.

۴-۸ توسعه دوره‌های کارآفرینی و برگزاری استارت‌آپ‌ها

در راستای توسعه دوره‌های کارآفرینی و برگزاری دور‌های استارت‌آپ‌ها، برنامه جاری دانشگاه‌ها در برگزاری دوره‌ها فوق در مراکز رشد و پارک‌های علم و فناوری شناسایی و روش‌های توسعه فعالیت‌های کارآفرینان به منظور ارائه تجارب موفق، مستندسازی می‌شود. در این برنامه از طرح‌ها و ایده‌های جدید در این حوزه حمایت خواهد گردید. روش‌های همکاری با معاونت علمی فناوری ریاست جمهوری نیز جهت هماهنگی و هم‌افزایی فعالیت‌های مرتبط با موضوع مورد بررسی و تقویت قرار خواهد گرفت.

۴-۹ ارتقای بهره‌وری و فناوری با جذب محققین در صنعت

به کارگیری دانش‌آموختگان دوره دکتری در دستگاه‌ها و سازمان‌های مختلف می‌تواند ضمن ارتقای بهره‌وری و فناوری آن دستگاه و سازمان به جهت به کارگیری نیروی متخصص، با انگیزه و کاردان، به شکل‌گیری فرصت‌های شغلی برای این طیف از افراد تحصیل کرده جامعه منجر گردد. در این برنامه هماهنگی‌های لازم جهت حضور دانش‌آموختگان در دستگاه‌های اجرایی و بنگاه‌های اقتصادی از جمله وزارت صنعت، معدن و تجارت و پیگیری از مراجع ذی‌ربط به منظور تامین منابع مالی انجام خواهد شد.

۴-۱۰ اجرای دقیق جنبه های عملی کاربردی برنامه های درسی جاری

هدف این برنامه تضمین اجرای استاندارد و دقیق برنامه های درسی مصوب کلیه رشته ها با تأکید بر جنبه عملی آموزش در دوره های کارشناسی است. جنبه های عملی برنامه فعالیت هایی مانند شرکت در کارگاه ها، آزمایشگاه ها عملیات میدانی و ده ها نمونه مشابه دیگر را شامل می شود که کلیه دانشجویان موظفند تا در چارچوب برنامه درسی در آنها شرکت کنند. به منظور تحقق این هدف در هر دانشگاه، معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی به عنوان مسئول حسن اجرای برنامه مکلف است به روش عملیاتی که در هر دانشگاه به اقتضای ساختار اداری و اجرایی تعریف می شود، بر چگونگی برنامه ریزی و حسن اجرای جنبه های عملی آموزش در دانشکده ها و گروه های آموزشی نظارت مستقیم و مستمر داشته باشد.

در این برنامه منظور از جنبه عملی برنامه درسی بخشی از قلمرو یادگیری دانشجویان هر رشته است که توسط کمیته های برنامه ریزی درسی در سرفصل ها لحاظ می شود؛ انجام آن بر عهده عضو هیئت علمی است؛ و نظارت عالی بر اجرای آن توسط معاونت آموزشی هر دانشگاه انجام می شود. برای تحقق هدف های این برنامه اقدامات زیر صورت می گیرد:

- * ممیزی دقیق میزان اجرای جنبه های عملی برنامه های درسی ظرف ۳ سال گذشته (از سال تحصیلی ۹۵-۹۴ تا پایان سال تحصیلی ۹۷-۹۶) در رشته-گروه های مختلف هر دانشگاه و اعلام نسبت اجرای کامل جنبه عملی برنامه درسی به وجه عملی مصوب سرفصل دروس برنامه با هدف شناسایی نقاط آسیب و مسیرهای بحرانی اجرای کامل برنامه درسی
- * تفکیک وجه مالی موثر بر عدم اجرای جنبه عملی برنامه درسی بر اساس آسیب شناسی به عمل آمده از جنبه های: (۱) ساختاری و تشکیلات گروه، دانشکده، دانشگاه؛ (۲) نظارتی توسط مدیریت گروه، معاونت آموزشی دانشکده، دفتر نظارت و ارزیابی دانشگاه؛ (۳) حوزه معاونت فرهنگی و سایر ساختارهای موازی
- * تشکیل گروه کارروزی و مهارت افزایی در دفتر برنامه ریزی آموزش عالی وزارت عتف؛ تعیین و تصویب «گروه» در ساختار سازمانی وزارت؛ فعال سازی گروه و تعیین مدیر گروه؛ تشکیل و مدیریت «ستاد کارروزی و مهارت افزایی وزارت» به ریاست معاون آموزشی و با هدف راهبری «طرح» در ۲ سال نخست اجرای آن در دانشگاه ها (از آغاز سال تحصیلی ۹۸-۹۷ تا پایان سال تحصیلی ۹۹-۹۸)
- * مدیریت برنامه درسی در هر دانشگاه با هدف مراقبت از جنبه عملی برنامه درسی دربرگیرنده فعالیت های لازم الاجرا مانند: (۱) وضع قوانین و مقررات داخلی برای ارتقای تضمین اجرای جنبه عملی برنامه درسی؛ (۲) تدارک زیرساخت های قانونی لازم در امور پشتیبانی و اداری به منظور دارا بودن انعطاف لازم در پشتیبانی از اجرای جنبه های عملی برنامه درسی؛ (۳) وضع سیاست های تشویقی و تنبیهی برای اعضای هیئت علمی با شاخص میزان مراجعه به طرح درس مصوب؛ (۴) تنظیم و آرایه گزارش های منظم ادواری به ستاد کارروزی و مهارت افزایی ستاد.

کاستی و نیاز در برنامه باید توسط دانشگاه تشخیص داده شود و از سوی مراجع رسمی بخش عمومی و خصوصی به تایید برسد.

۱- پدیده ای است که قوانین و مقررات داخلی هر دانشگاه باید با رعایت ضوابط بالادستی و فقط در سطح اختیاراتی که به دانشگاه ها در سطوح مختلف داده شده است صورت پذیرد.

* به منظور ارتقای ظرفیت اجرایی هر دانشگاه، زمینه قانونی و بستر مدیریتی مناسب برای همکاری سایر حوزه های اصلی دانشگاه به ویژه دو حوزه معاونت پژوهش و فناوری و معاونت فرهنگی و دانشجویی با حوزه معاونت آموزشی ایجاد شود. در ساختار کنونی اغلب دانشگاه ها، در نظر گرفتن و عملیاتی کردن این هماهنگی به ویژه با دفتر ارتباط با جامعه (صنعت) ضروری است.

* طراحی و اجرای نظام ارزشیابی از نحوه عملکرد معاونت های آموزشی در دانشگاه های کشور با هدف شناسایی نقاط قوت و ضعف عملکرد آنان؛ برگزاری نشست های تخصصی و طراحی و اجرای کارگاه های آموزشی و توانمندسازی؛ و معرفی دانشگاه های برتر در اشتغال پذیری در همایش های سالانه سرآمدی آموزشی.
* کارگروه های تخصصی نیازهای جامعه را رصد کنند و به طور مداوم برای افزایش جنبه علمی برنامه های درسی اقدام نمایند.

۴-۱ طراحی و ارائه دروس اختیاری متناسب با نیازهای جامعه

هدف این برنامه طراحی و اجرای دروس اختیاری با رویکرد مهارت/دانش افزایی با تأکید بر جنبه عملی آموزش در دوره های کارشناسی پیوسته و با هدف توجه دادن دانشجویان به اهمیت شایستگی های پایه در درک بازار و انطباق دانش و مهارت های خود با انتظارات متغیر بازار کار است. در این راستا دانشگاه ها می توانند به استناد بند ۵ از ماده ۳ آیین نامه شماره ۲۸۸۷۱۵ تاریخ ۱۵ اسفندماه ۱۳۹۵ (پاسخگویی به نیازهای فعلی و آتی جامعه با مشارکت بخش های مختلف)، دروس اختیاری یک یا دو واحدی را برای همه دانشجویان دوره کارشناسی تعریف و اجرا کنند. این دروس باید دارای دو ویژگی کلیدی باشند: ۱) بر اساس شایستگی های پایه در هر تخصص یا حرفه تنظیم شده باشد؛ و ۲) شیوه ارائه و تدریس آن به صورت عملی- نظری و در ارتباط با بخش خصوصی و بازار کار، صنعت، کشاورزی، با همکاری کارشناسان متبحر آن بخش ها باشد. مشخصات این دروس عبارت است از:

- * عنوان این قبیل از درس ها، بر اساس مطالعات انجام شده و درک اعضای هیئت علمی و گروه های آموزشی از نیازهای جامعه و اقتضائات منطقه ای شناسایی و تعیین می شود؛
- * محتوای هر درس توسط گروهی از اعضای هیئت علمی با همکاری کارشناسان و خبرگان فعال در بخش های مرتبط ترجیحاً در بخش خصوصی تدوین می گردد؛
- * تعداد و عنوان درس ها به تشخیص معاونت آموزشی دانشگاه معین خواهد شد. در هر صورت تعداد واحدها یا ساعات معادل سازی این درس ها نباید از ۴ واحد معادل درس نظری کمتر و از ۱۰ واحد بیشتر باشد؛

* تأمین هزینه های مربوط به اجرای درس ها بر عهده دانشگاه و از محل بودجه ای است که باید برای برنامه «ارتقای توان اشتغال پذیری دانشجویان» در نظر بگیرد. بر اساس پیش بینی های صورت پذیرفته، بودجه مورد نیاز برای تأمین هزینه های مورد نیاز یا از طریق مجوز هیئت های امنای اختصاص درصدی از عواید اختصاصی و یا از طریق حمایت مستقیم معاونت آموزشی از محل اعتبارات موضوع این طرح انجام خواهد شد.

۴-۱ اجرای آموزش های فرا برنامه ای متناسب با هر رشته و نیاز بازار کار

هدف این برنامه طراحی و اجرای آموزش های مبتنی بر عمل است که خارج از قالب های سنتی آموزش های کلاسیک، دانشجویان را برای ایده پردازی و تجربه اندوزی در رابطه با کار و بازار کار آماده می کند. در این برنامه، هدف انحصاراً به وجه شناختی و عقلانی به منظور افزایش دانش و مهارت دانشجویان بر نمی گردد بلکه بر نگرش و علایق وسازماندهی ارزش های آنها در رابطه با کار و تولید مرتبط می باشد. روش اجرای برنامه در هر دانشگاه برای مشارکت همه دانشجویان، فارغ از رشته تحصیلی، شامل آموزش های فرا برنامه ای است. در طراحی و اجرای این برنامه ها نباید بر انتقال مستقیم یادگیری اصرار داشت زیرا این برنامه ها بیش از آنکه بر محتوای رشته تحصیلی تأکید داشته باشد باید بر محورهای زیر تمرکز داشته باشد:

- * پرورش جنبه های نگرشی مرتبط با کار و حرفه؛
- * ارزش کار تیمی در موفقیت شغلی؛
- * استعدادیابی و هدایت شغلی؛
- * قوام یابی اخلاق کار و اخلاق حرفه ای؛
- * شناسایی نقاط قوت و ضعف دانشجو برای ورود به دنیای واقعی پس از تحصیل.

۵ / اقدامات صورت گرفته

۵-۱ امضای تفاهم نامه همکاری با سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور

به منظور توسعه دوره های مهارتی در دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی ، طراحی و تعریف دوره های مهارتی متناسب با سطح معلومات دانشجویان، توسعه مراکز جوار دانشگاه و جایگزینی دوره های مهارتی سازمان با دوره های کارآموزی دانشجویان تفاهم نامه همکاری با اهداف به شرح ذیل منعقد گردید.

۱. حداکثر استفاده از سرمایه گذاری های انجام شده دولت برای ارتقاء سطوح مهارت های عمومی دانشجویان.
۲. همکاری در طراحی و اجرای دوره های مهارت آموزی، کارورزی و کارآموزی مورد درخواست وزارت عتف، با بهره گیری از ظرفیت مراکز آموزش فنی و حرفه ای دولتی و غیردولتی تحت پوشش برای دانشجویان.
۳. بهره گیری از اساتید و متخصصان صاحب تجربه دانشگاه ها در کمیته های تخصصی تدوین و بازنگری استانداردهای آموزشی، اجرای دوره های مهارت آموزی و اجرای آزمون های مهارت.
۴. بسترسازی لازم برای استفاده دانشجویان از کارگاه های مراکز ثابت و شعب شهری تحت پوشش سازمان آموزش فنی و حرفه ای برای گذراندن کارورزی و کارآموزی.
۵. تدوین روش هایی جهت جایگزینی دوره های مهارتی سازمان به عنوان بخشی از دوره های کارآموزی دانشجویان.

اقدامات صورت گرفته در راستای اجرای تفاهم نامه:

۱. ابلاغ تفاهم نامه به دانشگاه ها در راستای اقدام برای اجرایی نمودن مفاد تفاهم نامه همکاری.
۲. تشکیل کمیته راهبردی مشترک و برگزاری جلسات در خصوص اجرایی سازی تفاهم نامه همکاری.
۳. شناسایی مراکز سازمان آموزش فنی و حرفه ای جهت گذراندن دوره کارآموزی دانشجویان.
۴. ابلاغ مراکز آموزش فنی و حرفه ای که قابلیت پذیرش دانشجو به عنوان کارآموز را دارند به دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی.
۵. برگزاری جلسه با حضور دانشگاه ها و پژوهشگاه های استان تهران به منظور ارائه فعالیت ها.
۶. تدوین دستورالعمل کارآموزی دانشجویان در مراکز آموزش فنی و حرفه ای.
۷. همکاری در تقویت مراکز جوار دانشگاه به منظور ارائه دوره های مهارت آفرینی در دانشگاه های کشور در راستای تسهیل اشتغال.

آمار کارآموزان دارای تحصیلات دانشگاهی که در دوره های مهارتی مراکز دولتی و غیردولتی سازمان آموزش فنی و حرفه ای در ۸ ماهه اول سال ۱۳۹۷ شرکت نموده اند

آمار کارآموزان دارای تحصیلات دانشگاهی - مراکز دولتی و غیردولتی - ۸ ماهه اول سال ۱۳۹۷

فوق دیپلم	لیسانس	فوق لیسانس	دکتری	دکتری تخصصی	جمع کل
۴۵۱۲۱	۱۵۱۷۳۰	۲۲۷۱۴	۵۲۹	۲۳۷۴۴	۲۴۳۸۳۸

نسبت فارغ التحصیلان دانشگاهی به کل کارآموزان در مراکز دولتی و غیر دولی سازمان آموزش فنی و حرفه ای

بخش	کل آموزش دیدگان	کارآموزان دانشگاهی	نسبت کارآموزان دانشگاهی به کل کارآموزان	نسبت کارآموزان زن به کل	نسبت کارآموزان مرد به کل کارآموزان
بخش دولتی	۶۲۰۷۳۹	۲۴۳۸۳۸	۳۹,۳	۳۱,۴	۶۸,۶
بخش غیردولتی	۴۹۰۹۸۰	۱۶۲۶۳۳	۳۳,۱	۷۱,۸	۲۸,۲
مجموع	۱۱۱۱۷۱۹	۴۰۶۴۷۱	۳۶,۶	۴۷,۵	۵۲,۵

تعداد نفر - دوره که در مراکز جوار دانشگاهی به تفکیک سال برگزار شده است

سال دوره	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	سال ۱۳۹۶	شش ماهه اول سال ۱۳۹۷
تعداد	۱۵۴۶۸	۳۱۱۵۴	۳۴۳۸۷	۳۴۵۰۳	۳۹۲۵۱	۳۸۲۳۹	۴۲۵۵۷	۱۹۵۷۳

تعداد نفر - ساعت که در مراکز جوار دانشگاهی به تفکیک سال برگزار شده است

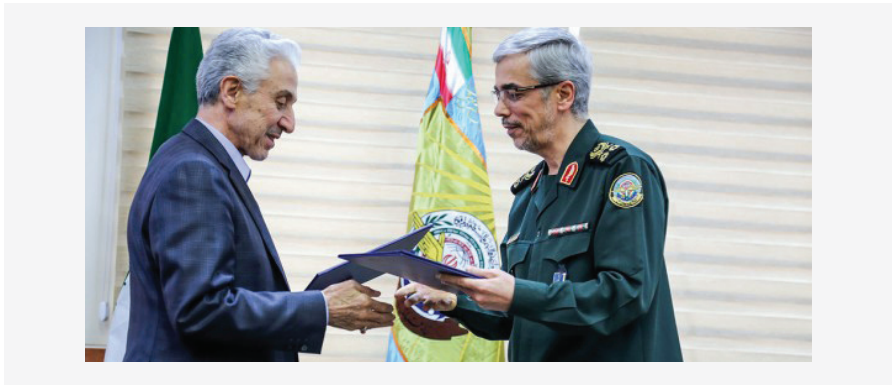
سال دوره	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	سال ۱۳۹۶	شش ماهه اول سال ۱۳۹۷
تعداد	۲۰۵۶۹۱۷	۳۴۳۳۳۶۶	۳۵۳۷۶۰۳	۳۵۵۴۶۸۸	۴۰۷۲۱۷۱	۴۱۲۹۵۹۲	۴۳۸۰۷۴۷	۲۱۰۰۰۲۵

۵-۲ امضای تفاهم نامه همکاری با ستاد کل نیروهای مسلح

به منظور تشویق دانشجویان به گذراندن دوره های مهارتی که به بهبود وضعیت اشتغال آن ها کمک خواهد کرد تفاهم نامه ای با ستاد کل نیرو های مسلح منعقد گردید تا مشمولانی که در دوران دانشجویی در دوره های مهارتی شرکت نمودند امتیاز خدمتی اخذ نمایند. اهم اهداف تفاهم نامه به شرح ذیل می باشد.

۱. دوره های مهارتی که دانشگاه ها برگزار می نمایند چنانچه به تأیید کمیته مشترک برسد، مشمول امتیازات قابل استفاده در حین خواهند بود (کسر خدمت)؛
۲. در صورتی که دانش آموختگان در طول دوران خدمت خود با نظر قرارگاه مهارت آموزی نیروهای مسلح دوره های مهارتی را بگذرانند مشمول امتیازات قابل استفاده در حین خدمت می گردد؛
۳. دانش آموختگان دارای مهارت های مورد تأیید قرارگاه ، می توانند مطابق آئین نامه اجرایی مصوب کمیته مشترک، در قالب کارورزی حین خدمت، در اختیار صنایع مرتبط قرار گیرند و از امتیازات قابل استفاده در حین خدمت بهره مند شوند؛
۴. دانش آموختگان دارای مهارت بر اساس سطوح مهارتی و توانمندی های فردی تا حداکثر ۱۲ ماه انتهای دوران وظیفه را در پژوهشگاه ها، پژوهشکده ها، آزمایشگاه ها، مراکز رشد دانشگاهی و شرکت های دانشگاهی سپری نمایند؛

اقدامات صورت گرفته در راستای اجرای تفاهم نامه

۱. تشکیل کمیته راهبری اجرای تفاهم نامه؛
۲. برگزاری جلسات مشترک؛
۳. برگزاری جلسات به منظور تعیین مشوق های لازم و تصویب ۳۵ عنوان مشوق برای قبل، بعد و حین خدمت؛
۴. تدوین آیین نامه اجرایی بهره مندی مشمولان از تسهیلات خدمتی سرباز ماهر؛
۵. برنامه ریزی به منظور بهره گیری از مشمولین فارغ التحصیل ماهر در قالب تأمین کارشناس آزمایشگاه های تخصصی، دستیار پژوهشی و مربی دوره های تخصصی؛
۶. برگزاری نمایشگاه عملکرد و دستاوردهای وزارت عتف در توسعه دوره های مهارت آموزی در محل باغ موزه دفاع مقدس؛

۳-۵ ایجاد و گسترش دوره های کار آفرینی و رویدادهای مرتبط

۱. حمایت از شکل گیری مراکز رشد در دانشگاه ها.
۲. صدور مجوز و پشتیبانی پارک های علم و فناوری.
۳. حمایت از برگزاری دوره های کارآفرینی و مهارت افزایی.
۴. حمایت از برگزاری مسابقات فناوری.
۵. برنامه ریزی و پشتیبانی از استارت آپ ها.
۶. پشتیبانی از شرکت های فناور و دانش بنیان.

۴-۵ ساماندهی دوره های کار آموزی

۱. برگزاری جلسه مشترک با مدیران ارتباط با صنعت دانشگاه های تهران.
۲. آسیب شناسی وضعیت دوره های کارآموزی و ارائه پیشنهادات به منظور بهبود آن.
۳. ایجاد نسخه اولیه سامانه ملی کارآموزی.
۴. مکاتبه با سازمان ها و وزارتخانه ها به منظور پذیرش کارآموز و ارائه خدمات مناسب.
۵. هماهنگی با سازمان فنی حرفه ای به منظور پذیرش کارآموز در مراکز فنی و حرفه ای.
۶. شناسایی مراکز فنی و حرفه ای که کارآموز می پذیرند و اعلام آن به دانشگاه های کشور.

۵-۵ پیمایش وضعیت اشتغال فارغ التحصیلان دانشگاهی

۱. برگزاری جلسات مشترک با موسسه مطالعات و برنامه ریزی آموزشی به منظور پردازش، تجزیه و تحلیل داده ها و ارائه گزارش به وزارت عتف
۲. مکاتبه با دانشگاه های کشور به منظور تکمیل فرم های رصد اشتغال
۳. پیگیری به منظور دریافت اطلاعات مورد نیاز از وضعیت اشتغال فارغ التحصیلان دانشگاه ها
۴. ایجاد زیر ساخت نرم افزاری مناسب در سامانه میفا به منظور تکمیل آنلاین وضعیت رصد اشتغال فارغ التحصیلان دانشگاه ها در آن
۵. دریافت فرم های تکمیل شده بیش از ۸۰ دانشگاه کشور
۶. پیگیری به منظور انجام رصد اشتغال فارغ التحصیلان سال ۹۳-۹۲ به طور متمرکز توسط موسسه مطالعات و برنامه ریزی آموزشی

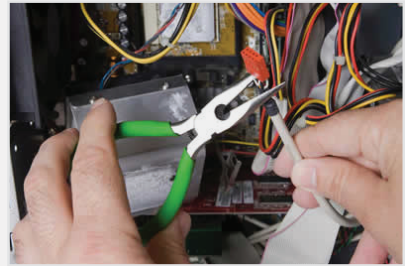

۵-۶ دیگر اقدامات صورت گرفته در خصوص مهارت آموزی و کارورزی

۱. تدوین پیش نویس «طرح توسعه و ارتقای مهارت های شغلی و حرفه ای دانشجویان» در جهت ساختار سازی مدیریت مسائل فوق در دانشگاه ها
۲. تدوین طرح «ارتقاء بهره وری و فناوری با جذب محققین در صنعت» در راستای استفاده بهینه از فارغ التحصیلان دکتر در مراکز R&D صنایع و دستگاه های اجرایی
۳. حمایت از بعضی دانشگاه ها برای توسعه دوره های مهارتی و رصد اشتغال فارغ التحصیلان

۶ / عملکرد دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی

به منظور شناسایی وضعیت دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی در خصوص دوره‌های مهارت‌افزایی مکاتباتی با دانشگاه‌ها صورت گرفت و اطلاعات دریافت شده بصورت جدولی که در صفحه بعد مشاهده خواهید کرد گزارش شده است. با توجه به محدودیت زمانی امکان اخذ عملکرد همه مراکز وجود نداشته و برای تجزیه و تحلیل و صحت آمار به ۵۲ مرکز دانشگاهی اشاره شده، پسند شده است.

۱۶۰	۸۰	۴۰,۰۰۰	۱,۲۰۰	۴	۳۴۰	۶	۴	۲	سیدجمال‌الدین اسدآبادی	۲۶
۴۵۱	۶۵۶	۴۱,۰۰۰	۶۶۳۰	۱۴	۱,۱۰۵	۳۷	۱۱	۱۶	شهرکرد	۳۷
۵۱۹	۲,۸۵۳	۳۳,۳۳	۱,۶۶۰	۸	۳,۳۳۳	۷۸	۱۳	۶۶	شهیدباقر کرمان	۳۸
۱۹۲	۱۶۰	۳۳,۰۰۰	۲,۵۱۰	۲	۳۵۱	۱۱	۶	۵	شهیدمدنی آذربایجان	۳۹
۳۶	۳۱۶	۳۳,۰۰۰	۱,۶۱۰	۰	۳۳۲	۱۴	۲	۱۲	صنعتی اصفهان	۴۰
۱۷۸	۱,۸۲۴	۳۳,۰۰۰	۸,۵۹۵	۳	۲,۸۶۵	۸۱	۲۴	۵۷	صنعتی امیرکبیر	۴۱
۱۶۰	۸۰	۴۰,۰۰۰	۶۶۲	۰	۳۳۱	۶	۴	۲	صنعتی نایل	۳۳
۱۷۸	۴۰۸	۳۳,۰۰۰	۶,۶۱۶	۱۰	۱,۱۸۴	۳۵	۲۳	۱۲	صنعتی سپهدار	۳۳
۰	۸۰	۴۰,۰۰۰	۱۲۰	۳	۴۰	۲	۰	۲	صنعتی قم	۳۴
۱,۶۴۰	۱,۶۰۰	۴۰,۰۰۰	۱۹,۵۶۰	۵	۲,۳۲۰	۸۱	۴۱	۴۰	صنعتی کرمانشاه	۳۵
۳۳۸	۶۸۲	۳۱,۰۰۰	۲,۳۶۰	۱۸	۹۲۰	۳۰	۸	۲۲	صنعتی همدان	۳۶
۴۱	۱۳۲	۱۲,۰۰۰	۹۲۸	۲	۳۳۲	۱۵	۴	۱۱	علم و فناوری مازندران	۳۷
۱۱۴	۳۳۸	۱۹,۰۰۰	۱,۳۶۸	۰	۳۳۲	۱۸	۶	۱۲	علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری	۳۸
۱۷۷	۶۴۹	۳۷,۰۰۰	۱۱,۱۷۶	۱۰	۱,۳۹۷	۳۸	۲۱	۱۷	علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان	۳۹
۱۳۳	۲۸۶	۳۳,۰۰۰	۱,۶۵۶	۱	۴۱۴	۱۹	۶	۱۳	علوم و فنون دریایی خرمشهر	۴۰
۷۵۶	۱,۰۲۶	۵۴,۰۰۰	۷,۳۳۴	۴	۱,۸۰۸	۳۳	۱۴	۱۹	فسا	۴۱
۶۶۰	۱,۴۵۲	۳۳,۰۰۰	۲۰,۸۲۰	۹	۲,۰۸۲	۶۴	۲۰	۴۴	فنی حرفه‌ای	۴۲
۱۷۶	۵۴۰	۲۰,۰۰۰	۷,۰۷۰	۵	۱,۴۱۴	۶۵	۳۸	۳۷	کاشان	۴۳
۱۳۰	۳۸۰	۲۰,۰۰۰	۲,۶۰۰	۲	۶۵۰	۳۱	۱۲	۱۹	کوچر	۴۴
۷۷	۳۳۱	۳۸,۵۰۰	۳,۷۷۴	۱۲	۳۰۸	۸	۲	۶	لرستان	۳۵
۳۶۰	۱۴۰	۲۰,۰۰۰	۸,۰۰۰	۳	۸۰۰	۲۵	۱۸	۷	مجمع آموزشی عالی کشاورزی و دامپزشکی تربت جام	۳۶
۱۷۹	۶۶۶	۳۳,۶۸	۵,۳۴۰	۷	۱,۳۳۵	۳۳	۱۷	۱۶	ولایت	۳۷
۷۰۷	۳۶۳	۱۷,۳۳۴	۱۱,۶۰۸	۴	۱,۰۶۹	۶۲	۴۱	۳۱	یزد	۳۸
۰	۰	۵۵,۰۰۰	۱۱,۶۹۷	۲	۱,۶۴۴	۳۰	۱۴	۱۶	گیلان	۳۹
۰	۰	۳۰,۰۰۰	۳,۰۰۰	۲	۴۴۳	۱۱	۲	۹	تربیت مدرس	۵۰
۰	۰	۶۰,۰۰۰	۰	۱۵	۲,۰۹۱	۳۶	۱۶	۲۰	مرافقه	۵۱
۱۸,۵۶۷	۳۸,۱۹۳	۳۶,۶۹۹	۳,۰۳۵	۲۰۵	۵,۸۲۵	۱۶۷	۴۷	۱۲۰	تهران	۵۲
				۲۰۵	۵۷۰,۹۲	۱,۵۲۲	۵۵۱	۹۴۴	جمع	

ردیف	دانشگاه	دوره های تخصصی	دوره های عمومی	کل دوره های برگزار شده	تعداد شرکت کنندگان	واحد های صنعتی مشارکت کننده	تعداد شرکت کنندگان	نفر ساعت دوره برگزار شده	میانگین نمرات شرکت کنندگان در هر دوره	شماره شرکت کنندگان در هر دوره	شماره شرکت کننده تخصصی	شماره شرکت کننده عمومی
۱	بجنورد	۱۹	۵۶	۷۵	۴,۱۹۱	۳	۲۶,۵۳۴	۵۶,۰۰	۱,۰۶۴	۱,۰۶۴	۳,۱۱۶	۳,۱۱۶
۲	بروجردی	۱۰	۲	۱۲	۲۵۰	۵	۵,۶۵۰	۳۹,۰۰	۲۹۰	۲۹۰	۵۸	۵۸
۳	بین المللی امام خمینی	۳	۲	۵	۳۳۹	۴	۲,۰۰۰	۴۷,۰۰	۱۶۱	۱۶۱	۹۴	۹۴
۴	پارک البرز	۱۴	۸	۲۲	۸۱۴	۸	۴,۱۳۳	۳۷,۰۰	۵۸	۵۸	۲۹۶	۲۹۶
۵	پارک چهارمحل بختیار	۱۹	۰	۱۹	۵۵۵	۶	۲,۳۲۵	۳۹,۰۰	۵۵۱	۵۵۱	۰	۰
۶	پارک خراسان	۴۰	۹	۴۹	۱,۴۱۷	۱	۶,۹۳۱	۳۴,۰۰	۱,۳۶۰	۱,۳۶۰	۳۰۶	۳۰۶
۷	پارک خوزستان	۴	۹	۱۳	۳۳۴	۰	۳,۱۱۲	۲۵,۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۳۲۵	۳۲۵
۸	پارک خوزستان	۴	۹	۱۳	۳۳۴	۰	۳,۱۱۲	۳۴,۹۲	۱۰۰	۱۰۰	۲۱۴	۲۱۴
۹	پارک دانشگاه تهران	۸	۲	۱۰	۴۱۶	۰	۱,۶۶۵	۴۸,۵۰	۳۸	۳۸	۹۷	۹۷
۱۰	پارک قزوین	۱۴	۰	۱۴	۱۹۲	۰	۲,۲۳۳	۵۰,۰۰	۷۰	۷۰	۰	۰
۱۱	پارک قم	۲	۰	۲	۹۹	۲	۳۳۸	۲۵,۰۰	۵۰	۵۰	۰	۰
۱۲	پارک کرمانشاه	۵	۱۵	۲۰	۱,۴۳۹	۰	۸,۶۹۴	۱۲,۰۰	۳۶۰	۳۶۰	۱,۰۸۰	۱,۰۸۰
۱۳	پارک ارسران	۱۱	۰	۱۱	۵۵۴	۲	۵,۹۶۸	۴۰,۰۰	۴۴۰	۴۴۰	۰	۰
۱۴	پارک مرکزی	۹	۳	۱۲	۳۱۸	۶	۱,۳۳۳	۲۵,۰۰	۳۵	۳۵	۷۵	۷۵
۱۵	پارک همدان	۳	۱۷	۲۰	۵۰۱	۰	۱,۴۱۱	۲۵,۰۰	۷۵	۷۵	۴۲۵	۴۲۵
۱۶	پارک بزد	۳۳	۸	۴۰	۱,۵۳۲	۱	۷,۷۱۰	۳۶,۰۰	۱,۱۵۲	۱,۱۵۲	۲۸۸	۲۸۸
۱۷	پژوهشگاه پلیمر و پتروشیمی	۶۱	۱۴	۷۵	۱,۶۳۹	۰	۲,۴۹۰	۷۶,۰۰	۱,۵۸۶	۱,۵۸۶	۱,۰۶۴	۱,۰۶۴
۱۸	پژوهشگاه ملی اقیانوس شناسی و علوم جوی	۶	۲	۸	۱۶۹	۰	۹۷۰,۰۰۰	۲۱,۲۵	۱۶۸	۱۶۸	۴۳	۴۳
۱۹	پژوهشگاه ملی مهندسی ژنتیک و زیست فناوری	۱۹	۲	۲۱	۵۲۶	۰	۲,۶۳۰	۲۵,۰۵	۴۷۶	۴۷۶	۵۰	۵۰
۲۰	پژوهشگاه مواد انرژی	۱	۰	۱	۳۹	۱	۱۱۶	۳۹,۰۰	۳۹	۳۹	۰	۰
۲۱	پژوهشگاه هوافضا	۲	۲	۴	۸۴	۰	۳۷۶	۲۱,۰۰	۴۲	۴۲	۴۲	۴۲
۲۲	تبریز	۴۴	۱۸	۶۲	۲,۹۵۶	۸	۱۷,۱۳۶	۴۷,۶۶	۲,۰۸۸	۲,۰۸۸	۸۵۴	۸۵۴
۲۳	تحصیلات تکمیلی صنعتی و فناوری پیشرفته	۷	۱	۸	۴۴۰	۷	۱,۷۶۰	۵۵,۰۰	۳۸۵	۳۸۵	۵۵	۵۵
۲۴	دامغان	۳۳	۳	۳۶	۶۵۰	۰	۱۹,۳۸۱	۲۶,۰۰	۵۱۳	۵۱۳	۷۸	۷۸
۲۵	رازی	۱۲	۳	۱۵	۷۰۳	۸	۷,۰۰۴	۴۶,۸۷	۵۶۳	۵۶۳	۱۴۱	۱۴۱

با بررسی اطلاعات دریافتی از دانشگاه ها در سال ۹۶ و ۹۷ به روشنی مشخص می شود که توسعه دوره های مهارت افزایی در دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی افزایش داشته است ادامه این روند و گسترش چنین دوره هایی در دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی می تواند در کاهش نرخ بیکاری فارق التحصیلان دانشگاهی نقش موثری داشته باشد

ردیف	وضعیت دوره	۹۶	۹۷
۱	میانگین دوره های برگزار شده به تعداد دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی	۲۲	۳۰
۲	میانگین تعداد شرکت کنندگان در دوره ها به تعداد مراکز آموزش عالی	۹۴۸ نفر	۱۱۰۰ نفر

۶-۱ تجربیات موجود دانشگاه ها در خصوص مهارت افزایی

جهت ارزیابی دقیق وضعیت موجود در دانشگاه ها به لحاظ همسو بودن با مهارت افزایی، پارامترهای ذیل مشخص و وضعیت موجود دانشگاه ها در قالب این پارامترها دریافت گردید. در ادامه جمع بندی فعالیت های دانشگاه ها در هر یک به صورت جداگانه ارائه شده است:

- * ساختارهای موجود مرتبط با دوره مهارت افزایی در دانشگاه ها
- * برخی از اقدامات دانشگاه ها در راستای توسعه دوره های مهارت افزایی
- * برخی از برنامه های آتی دانشگاه ها جهت توسعه و ساماندهی دوره مهارت افزایی

* ساختارهای موجود مرتبط با دوره مهارت افزایی در دانشگاه ها

در این حوزه، پراکندگی زیادی مشاهده می شود که ناشی از نبود یک دید یکپارچه و توسعه ای در سطح کشور برای ایجاد ساختاری منسجم در ارتباط با دوره های مهارت افزایی است. در هر دانشگاه بخشی مانند مراکز کارآفرینی، مراکز رشد، دفتر ارتباط با صنعت، مرکز آموزش های آزاد، مراکز جوار دانشگاه و سایر قسمت های مشابه عهده دار این مسئولیت است.

* برخی از اقدامات دانشگاه ها در راستای توسعه دوره های مهارت افزایی

با توجه به گزارشات دریافتی از دانشگاه ها و مراکز، اهم اقدامات صورت گرفته را می توان به صورت زیر دسته بندی نمود:

- ارائه مشاوره های رایگان به دانشجویان در حوزه های کسب و کار، بازاریابی و فروش.
- عقد تفاهم نامه همکاری در حوزه آموزش با صنایع و سازمان های استان.
- ارتباط با صنایع و دستگاه های اجرایی برای برگزاری دوره های به روز جهت توانمند سازی دانشجویان.
- ایجاد شبکه ارتباطی آموزشی با دانشگاه های استان، شرکت شهرک ها صنعتی و سازمان صنعت، معدن و تجارت در برگزاری دوره های مهارتی.
- استفاده از اساتید و نخبگان صنعتی و دارای تجرب عملی در تدریس دوره های مهارتی.
- تشکیل و هدایت هسته های کارآفرینی، خوشه کسب و کار، تعاونی کسب و کار دانشجویی با همکاری اساتید صاحب نظر برای مهارت ورزی گروهی دانشجویان در زمینه کسب و کار.
- معرفی کارورز و کارآموز از دانشگاه ها و مراکز علمی و معرفی آنها به واحدهای فناوری جهت گذراندن دوره های مهارت افزایی.
- بازدید دانشجویان و اساتید دانشگاه ها از پارک علم و فناوری و شرکت های دانش بنیان .
- تدوین قراردادهای استقرار شرکت های همکاری در مرکز نوآوری دانشگاه.
- ارتباط با مجموعه های صنعتی و کارآفرین استان برای برگزاری دوره ها و کارگاه های مختلف.
- برگزاری دوره های مهارت افزایی در مراکز جوار دانشگاه.

* برخی از برنامه های آتی دانشگاه ها جهت توسعه و ساماندهی دوره مهارت افزایی

در این قسمت برخی از برنامه هایی که دانشگاه ها برای توسعه و ساماندهی دوره های مهارت افزایی دنبال می کنند دسته بندی شده که می تواند مورد توجه و الگوبرداری قرار گیرد:

حوزه کارآفرینی، نوآوری و کسب و کار

- شناسایی، انتخاب و حمایت از اید های نوآورانه کسب و کار.
- راه اندازی شتاب دهنده های ایده و کسب و کار.
- برگزاری مسابقات خلاقیت و ایده پردازی.
- توجه ویژه به برنامه استارت آپ ویکندهای دانشگاهی.
- برگزاری دوره های آموزش کارآفرینی.
- برگزاری نشست های تخصصی با حضور کارآفرینان در دانشگاه.
- ارائه مشاوره رایگان کسب و کار به دانشجویان و دانش آموختگان.

حوزه آموزش و توانمندسازی

- برگزاری دوره های مهارتی عمومی، تخصصی و شغلی.
- برگزاری کارگاه آشنایی با اصول شرکت داری، مقررات بانکی، گمرکی، ثبت اختراع، مالکیت فکری.
- برگزاری بازدیدهای صنعتی هدفمند برای دانشجویان.
- راه اندازی واحد های کسب و کار در دانشگاه ها.
- بهره گیری از فضای مجازی برای کارآفرینی و ایده پردازی.
- آشنایی با روند جذب سرمایه گزار.
- آشنایی با راهبردهای مناسب برای ورود به بازار و به دست آوردن حداکثر سهم بازار.

حوزه گسترش تعاملات

- تعامل با سازمان فنی و حرفه ای جهت برگزاری دوره های مهارتی جوار دانشگاهی.
- ارتباط با شهرک های صنعتی و پارک های علم و فناوری.
- برگزاری جلسات برنامه ریزی مشترک با حضور مدیران صنایع و دستگاه ای اجرایی و بخش خصوصی.
- برگزاری نمایشگاه های دستاوردهای دانشجویی و دعوت از صنایع برای بازدید.
- تشکیل شورای مهارت افزایی با مشارکت معاونت های آموزشی، پژوهشی، دانشجویی و فرهنگی

حوزه سیاستگذاری و برنامه ریزی

- بازنگری در آموزش های درسی و انطباق آن با مهارت های مورد نیاز دانشجویان جهت اشتغال.
- توسعه کسب و کارهای کوچک و دانش محور.
- تعریف موضوع پایان نامه ها بر مبنای نیازهای صنعت.
- توجه به شرکت های دانش بنیان و هسته های تحقیقاتی در مراکز رشد.
- سوق دادن فعالیت های تیم های پژوهشی به مرکز نوآوری و فناوری دانشگاه.
- ترغیب و مشارکت اعضای هیات علمی، دانشجویان، پژوهشگران در فرایند تاسیس شرکت های دانش بنیان.

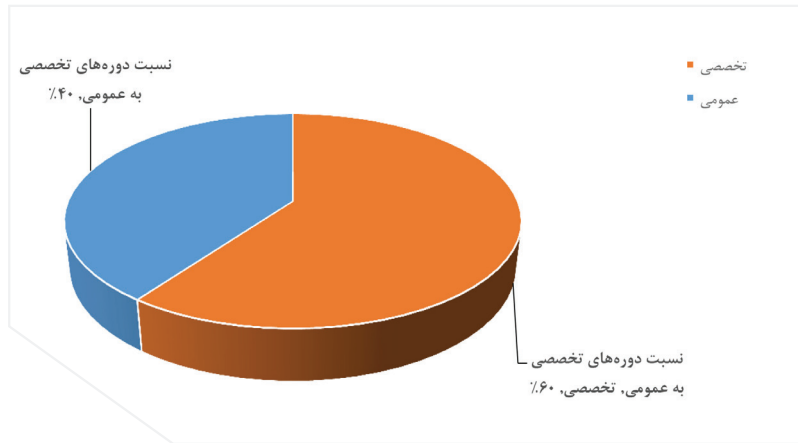

۶-۲ نمودارهای آماری

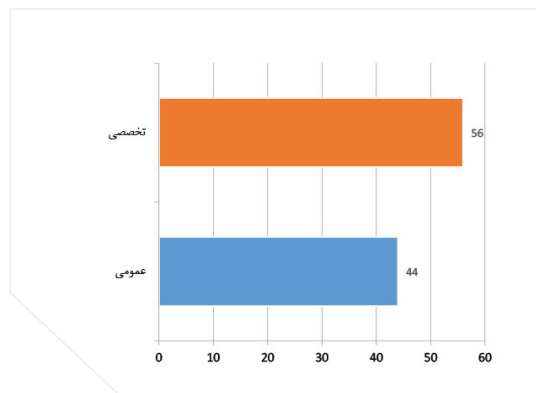
اطلاعات دوره های مهارتی برگزار شده با توجه به محدودیت زمانی بر اساس اطلاعات دریافت شده از ۵۲ دانشگاه کشور به شرح ذیل می باشد

نسبت دوره های تخصصی به عمومی

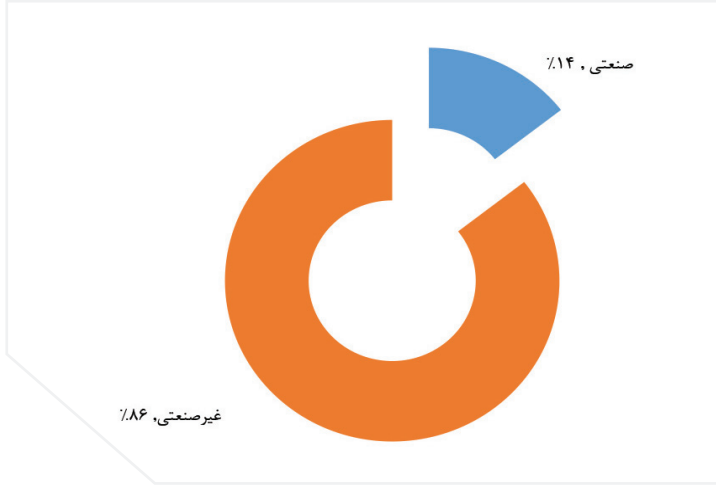
نسبت تعداد شرکت کنندگان دوره تخصصی به عمومی

دوره های مهارت های تخصصی: مهارت هایی که دانشجویان در کنار دروس نظری خود فرا می گیرند تا زمینه استفاده بهتر و عملی تر از علوم دانشگاهی فراهم گردد.

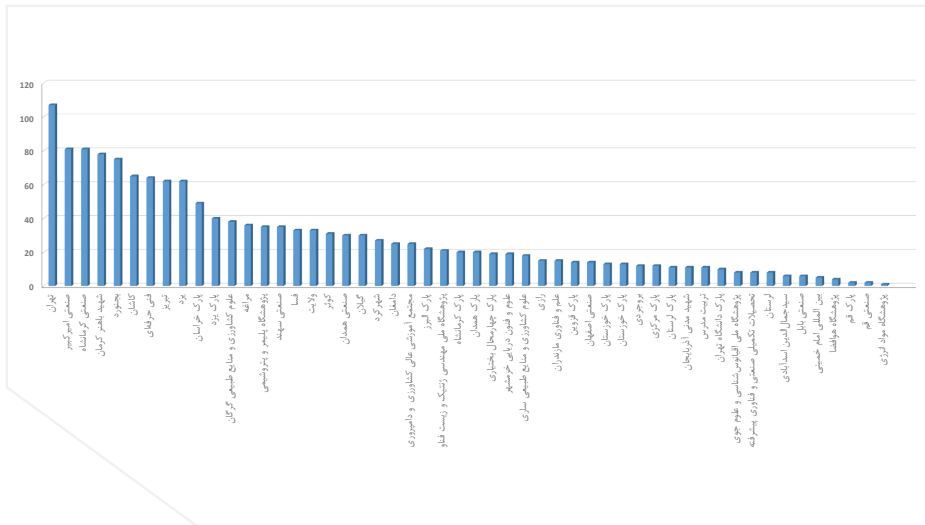
دوره های مهارت های عمومی: مهارت هایی که بطور مستقیم با رشته تحصیلی دانشجویان ارتباط نداشته ولی جهت کسب مهارت های فردی و موقعیت شغلی بهتر در آینده موثر خواهد بود.

نسبت مشارکت واحدهای صنعتی در برگزاری دوره‌ها به کل دوره‌ها

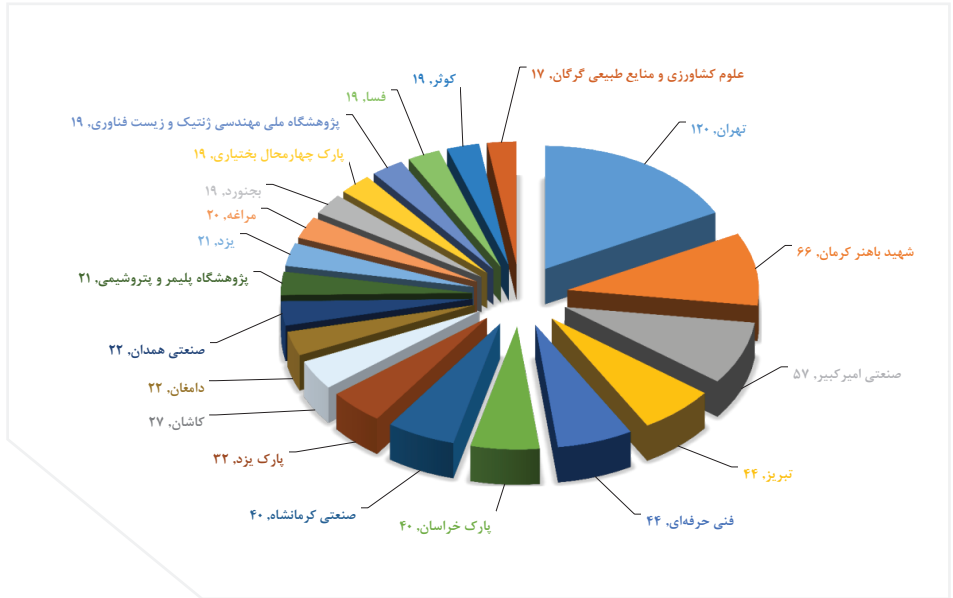
۱۴ درصد دوره های برگزار شده در دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی با مشارکت واحدهای صنعتی و دستگاه های اجرایی صورت گرفته است.

تعداد دوره های برگزار شده در دانشگاه ها

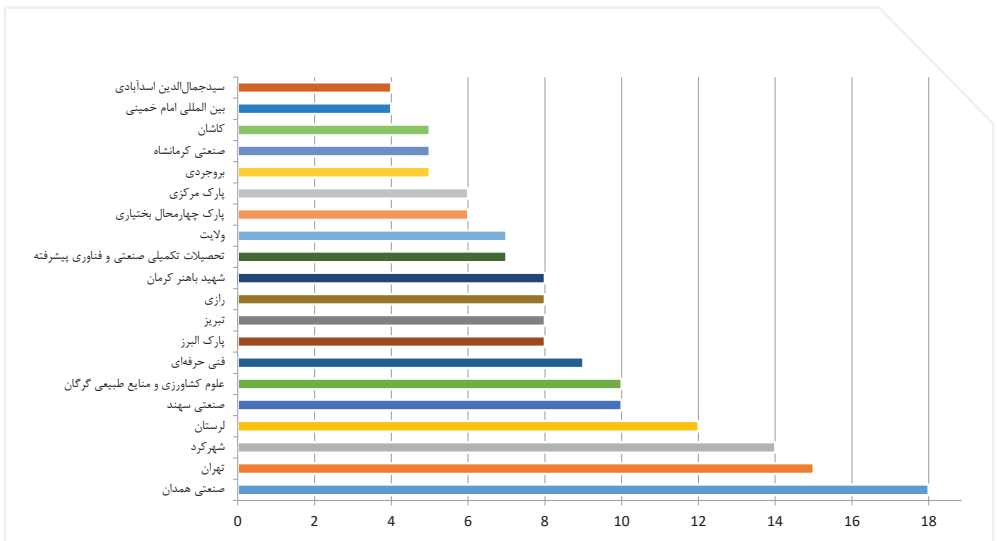

دوره های مهارت افزایی در دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی

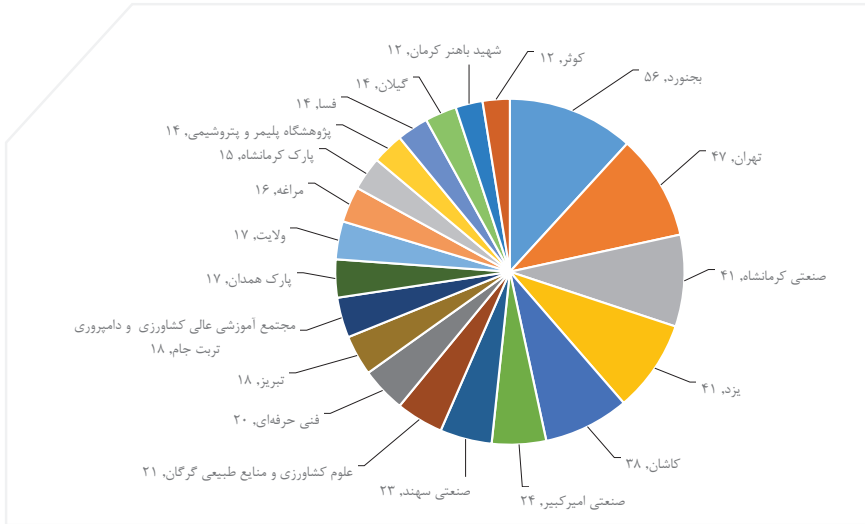
۲۰ دانشگاهی که بیشترین دوره تخصصی را برگزار کرده اند

۲۰ دانشگاهی که بیشترین دوره را با مشارکت واحدهای صنعتی برگزار نموده اند

۲۰ دانشگاهی که بیشترین دوره عمومی را برگزار نموده اند.

۶-۳ مهارت‌های پیشنهادی

با بررسی‌های انجام شده در خصوص مهارت‌های لازم برای اشتغال دانشجویان، ساختار و دوره‌های پیشنهادی در چهار سطح مهارت‌های تخصصی دانشگاهی، عمومی، فنی و حرفه‌ای و فردی ویژه دانشجویان و دانش‌آموختگان دسته‌بندی شده‌اند. طول مدت و تعاریف دوره‌ها توسط هر دانشگاه متناسب با اولویت‌های بومی و منطقه‌ای می‌تواند طراحی و در گواهی‌های صادر شده از طرف دانشگاه‌ها مندرج گردد.

مهارت‌های تخصصی دانشگاهی:

مهارت‌هایی که لازم است دانشجویان حین تحصیل در کنار دروس نظری خود فرا می‌گیرند تا زمینه استفاده بهتر و عملی‌تر از مفروضات فراگرفته فراهم گردد.

مهارت‌های عمومی:

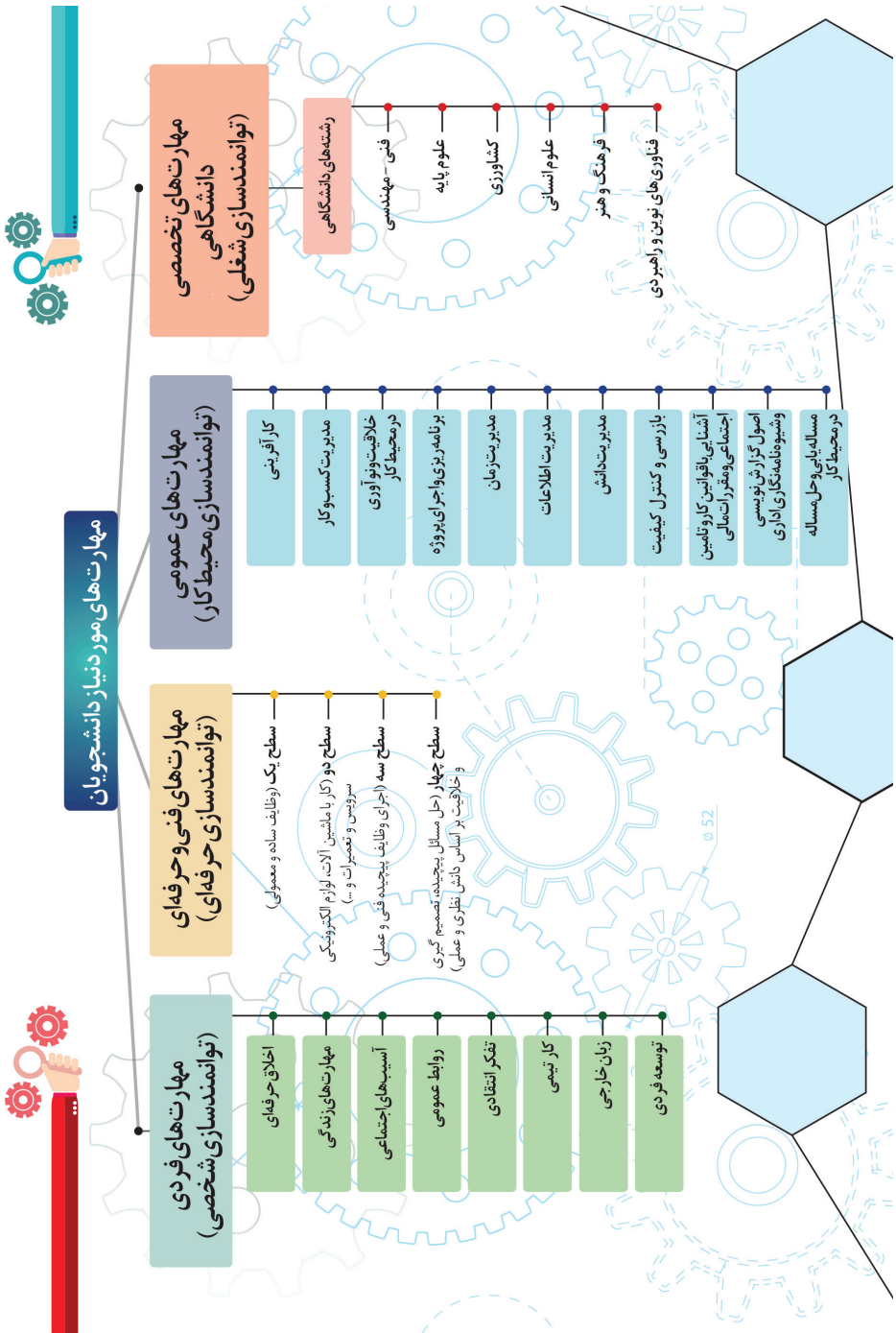
مهارت‌هایی که به دانشجویان و دانش‌آموختگان کمک می‌کند که بتوانند در یک محیط کار واقعی به عنوان فردی موثر و مفید مسئولیت‌های محوله‌شان را سازماندهی و اجرا نمایند.

مهارت‌های فنی و حرفه‌ای:

مهارت‌های حرفه‌ای که دانشجویان حین تحصیل فرا می‌گیرند ولی به طور مستقیم به رشته آنها ارتباط نداشته ولی می‌تواند جهت کسب موقعیت شغلی در جامعه و یا انجام فعالیت‌های بین‌رشته‌ای در صورت ضرورت، کمک کند.

مهارت‌های فردی:

مهارت‌هایی که دانشجویان در راستای توسعه فردی، کسب مهارت‌های زندگی و سایر توانمندی‌های اجتماعی کسب می‌نمایند.

۷ / تجربیات موفق دانشگاه ها

در بسیاری از دانشگاه های کشور برگزاری دوره های مهارتی مورد توجه قرار گرفته است و برای ساماندهی چنین دوره هایی ساختارهایی را طراحی و بر اساس آن برنامه ریزی های لازم صورت می گیرد. به منظور ارائه برخی از تجربیات دانشگاه های کشور طرح کارآوی دانشگاه امیرکبیر و طرح بیست مهارت در بیست سالگی دانشگاه خوارزمی همچنین مدرسه اشتغال دانشگاه صنعتی شریف که گزارش فعالیت های خود را به دفتر ارتباط صنعت اعلام نموده اند به عنوان نمونه انتخاب و ارائه می گردد.

۷-۱ طرح کارآوی (کارآموزی، کارورزی و کاریابی)

طرح کارآوی دانشگاه صنعتی امیر کبیر با هدف ساماندهی امور کارآموزی، کارورزی و کاریابی دانشجویان برنامه ریزی و اجرا می گردد. دانشجو در دوره کارآموزی علاوه بر آشنایی با تجهیزات و فناوری های صنعت با محیط ها و فضاهای کاری نیز آشنا می شود. به منظور آشنایی دانشجویان با محیط های کاری واقعی، دانشگاه طی هماهنگی های بعمل آمده با صنایع مختلف، دانشجویان سال آخر و در آستانه فارغ التحصیلی را جهت گذراندن دوره کارورزی و حضور یافتن در محل کار همانند یک فرد شاغل معرفی می نماید تا ضمن آشنایی با محیط های شغلی، صنایع نیز در صورت نیاز بتوانند از میان ایشان افرادی را استخدام نمایند. از سویی دیگر انتخاب و یافتن شغل مناسب دغدغه بسیاری از دانشجویان علی الخصوص افرادی که فارغ التحصیل شده و یا در آستانه فارغ التحصیلی هستند می باشد. دانشگاه در صدد است ضمن هماهنگی با صنایع و ارگانهای مختلف بتواند از بین فارغ التحصیلان دانشگاه افراد توانمند را معرفی نماید، که این مهم از طریق معرفی بازارهای کار از طریق وب سایت کارآوی صورت می پذیرد.

آنچه در وب سایت کارآوی خواهید دید:

www.karaway.aut.ac.ir

برای دانش آموزان

ارسال رزومه

کارآوی محیطی را برای دانش آموزان فرا کرده تا فرصت دیده شدن و جذب توسط مبرتر کشور را داشته باشند

ارسال رزومه

سمینارهای کاریابی

برگزاری سمینارهای کاریابی و استخدام با شرکت صنایع و دانش آموزان

برای صاحبان مشاغل

ثبت آگهی شغلی

صاحبان مشاغل می توانند با ثبت نام و ثبت آگهی های شغلی از فرصت استخدام دانش آموزان دانشگاه های برتر کشور بهره مند شوند

ثبت آگهی

مشاوره کاریابی

ارائه خدمات مشاوره به دانش آموزان جهت یافتن فرصت های بهتر شغلی

بانک آگهی شغلی

ثبت و نمایش فرصت های استخدام در سازمانها و صنایع برای دانش آموزان

۲-۷ طرح دانشگاه خوارزمی در زمینه مهارت افزایی دانشجویان و دانش آموختگان

مجموعه برنامه‌های دانشگاه خوارزمی در چهار عنوان کلی زیر ارائه شده است:

۱. برنامه های مهارت افزایی
۲. برنامه های مربوط به اشتغال و کارآفرینی
۳. برنامه های مربوط به کارآموزی
۴. برنامه های تحول آموزشی و درسی

دانشگاه خوارزمی در راستای مهارت افزایی دانشجویان طرح های ذیل را برنامه ریزی و اجرا می نماید:

- طرح ملی بیست بیست (بیست مهارت در بیست سالگی)
- طرح دما (دانش و مهارت اشتغال)
- طرح تاک (توسعه ایده های کارآفرینی)

* طرح ملی بیست بیست (بیست مهارت تا بیست سالگی)

در این طرح، مهارت‌های کلیدی و اشتغال زا که دانشجویان همزمان با آموزش آکادمیک برای افزایش اشتغال‌پذیری می‌گذارند، نحوه آموزش و ... شناسایی و معرفی می‌شود. این طرح بر مهارت‌های پایه، شایستگی‌های کلیدی و به طور کلی مهارت‌های نرم اصرار دارد.

اهداف طرح:

- کاهش نرخ بیکاری دانش آموختگان از طریق افزایش مهارت‌های کلیدی
- تکمیل آموزش‌ها و شایستگی‌های حرفه‌ای دانشجویان کشور
- توسعه نهادی در آموزش عالی با رویکرد مهارت آموزی و اشتغال‌پذیری

- بیش از ۱۱۰۰ نفر از دانشجویان از سال ۱۳۹۵ مهارت‌های طرح بیست بیست را گذرانده اند.

مهارت های ارائه شده در طرح بیست بیست

۱۱- خودآنگیزشی	۱- کار گروهی
۱۲- تفکر انتقادی	۲- مهارت های ارتباطی
۱۳- توانایی بهره گیری از زبان خارجی	۳- تصمیم گیری
۱۴- مذاکره	۴- حل مسئله
۱۵- قابلیت بررسی و پذیرش عقاید مختلف	۵- نحوه جستجوی شغل
۱۶- فکر ابداعی (نوآوری)	۶- برنامه ریزی
۱۷- آگاهی های مربوط به سازمان، بنگاه و تجارت	۷- نحوه استفاده و تحلیل اطلاعات
۱۸- ایده پردازی و ارزیابی ایده ها	۸- رهبری
۱۹- مهارت های نوشتن	۹- خلاقیت
۲۰- توانایی سخن گفتن در جمع	۱۰- فناوری ارتباطات و اطلاعات

* طرح دما (دانش و مهارت‌های اشتغال)

مهارت‌های ارائه شده در طرح دما

۱. خلاقیت در کار، بنگاه و سازمان
۲. مهارت‌های نوشتن (رزومه، گزارش کار، نامه اداری و ..)
۳. مهارت‌های ارتباطی
۴. مصاحبه شغلی
۵. نحوه جستجوی شغل

* طرح تاک (توسعه ایده‌های کارآفرینی)

برخی دانشجویان علاقمند هستند پس از فارغ التحصیلی کسب و کار مستقلی راه اندازی کنند و کمتر به استخدام فکر می‌کنند. افزایش مهارت‌های راه اندازی و مدیریت کسب و کار باعث میشود این دانشجویان کمتر در کسب و کار با شکست مواجه شوند. بر اساس این ضرورت، مرکز کارآفرینی دانشگاه خوارزمی طرحی به نام تاک (توسعه ایده‌های کارآفرینی) را از سال ۱۳۹۴ برنامه ریزی و اجرا کرده است و تا به امروز ۱۰ دوره برای دانشجویان رشته‌های مختلف برگزار کرده است. در این طرح دانشجویان از مهارت ایده پردازی تا توسعه کسب و کار را فرا می‌گیرند.

مهارت‌های ارائه شده در طرح تاک

۱. ایده پردازی
۲. ارزیابی ایده‌ها
۳. بازاریابی
۴. مدیریت هزینه و توسعه کسب و کار

۱-۷ طرح مدرسه اشتغال شریف

مدرسه اشتغال شریف چیست؟

یک دوره ی تحلیلی- مهارتی- تجربی است که در فرآیند دوره چند ماهه به دانشجویان کمک می کند خود را بهتر بشناسند، حرفه ی مناسب خود را پیدا کنند، با یادگیری مهارت های کسب و کار برای آن آماده شوند و مسیرشان را در فضای کسب و کار شروع کنند. همچنین کم کردن فاصله توانمندی های دانشجویان و نیازمندی های بازار کار و ورود راحت تر آنها به این فضا نیز از اهداف این دوره است. ۱۳۹۴ مدرسه اشتغال شریف توسط مرکز کارآفرینی دانشگاه صنعتی شریف در تابستان ۱۳۹۴ ایجاد شد و به عنوان اولین مدرسه ی اشتغال در کشور (CAREER SCHOOL) فعالیت خود را آغاز کرده است.

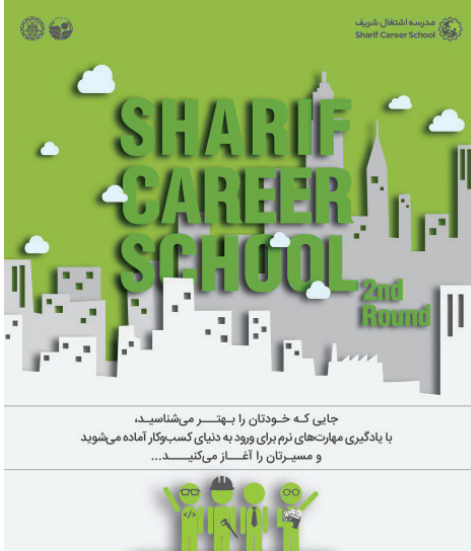

« گام مهارت آموزی

دانشجویان تیم های ۵ الی ۷ نفره تشکیل دادند. هر تیم برای حل یکی از مشکلات موجود در دانشگاه قدم برداشت و از راهکار پیشنهادی خود در حضور مربیان مهارت آموزی دفاع کرد. هدف از این کار، کسب تجربه فعالیت در قالب یک تیم بوده و در نهایت در جلسه ای تیم ها نتایج و دستاوردهای خود را در حضور مدیران منابع انسانی شرکت های حامی و مسئولین دانشگاه ارائه کردند.

« گام خودشناسی

در این گام شرکت کنندگان با انواع سبک شغلی آشنا شدند و با بهره گیری از آزمون های روانشناسی، آموزش و مشاوره شغلی به شناسایی نیازها، استعدادها، علایق، نگرش ها و ارزش ها، مدل رفتاری و در نهایت سبک شغلی مناسب شان پرداختند. همچنین با برگزاری روز حامیان، دانشجویان شناخت بهتری از محیط کاری شرکت های حامی به دست آوردند.

جلسات مشاوره فردی

پس از طراحی مسیرهای شغلی، دانشجویان در جلسات مشاوره و کوچینگ به صورت شخصی و فرد به فرد مسیرهای خود را با مشاوران شغلی ارزیابی، بررسی و تکمیل می‌نمایند.

طراحی مسیر شغلی

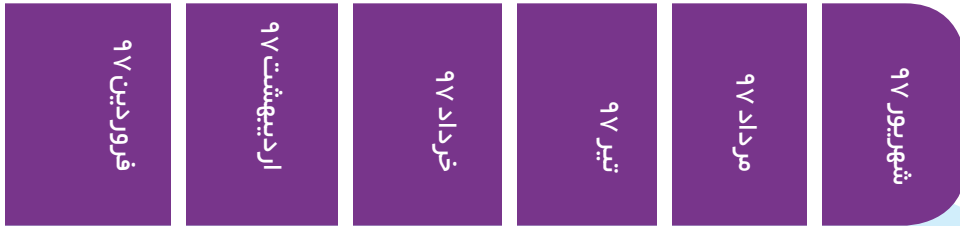
در انتهای گام خودشناسی، دانشجویان با استفاده از درک و شناخت عمیق تر نسبت به ویژگی‌ها، توانایی‌ها، استعدادها، انگیزه‌ها و علایق خود، گام بعدی برای شروع درست و هدفمند مسیر شغلی‌شان را بر می‌دارند. در کارگاه‌های طراحی مسیر شغلی، مشاوران نکاتی را که دانشجویان باید در نظر بگیرند با آن‌ها مطرح می‌کنند.

گام کارآموزی

پیش از شروع گام کارآموزی، دانشجویان در دو اتاق مصاحبه شرکت کردند. هدف از اتاق مصاحبه اول کاندید شدن دانشجویان برای کارآموزی در شرکت‌های حامی و همچنین آموزش‌های بیشتر و مفیدتر با توجه به نیازهای خاص بوده است. با توجه به بازخوردهای اتاق مصاحبه اول کلاس‌هایی برای توانمندسازی دانشجویان برگزار شد و در اتاق مصاحبه دوم افراد برگزیده برای کارآموزی انتخاب شدند.

مدرسه اشتغال شریف Sharif Career School

مدرسه اشتغال شریف شامل سه مرحله

مهارت آموزی

پروژه مهارت

تمرینی برای ساخت
۱۱ تیم ۵ الی ۷

۲۸۰ نفر سا
و تسهیل گر

مهارت آموزی

- مهارت های خودکارآمدی
- مهارت های تعامل با افراد
- مهارت های تعامل با محیط کار
- مهارت های مدیریت مسیر حرفه ای
- مهارت های مدیریت شیوه زندگی

۵۲۶۰ نفر ساعت کارگاه
و کلاس آموزشی

کار آموزی

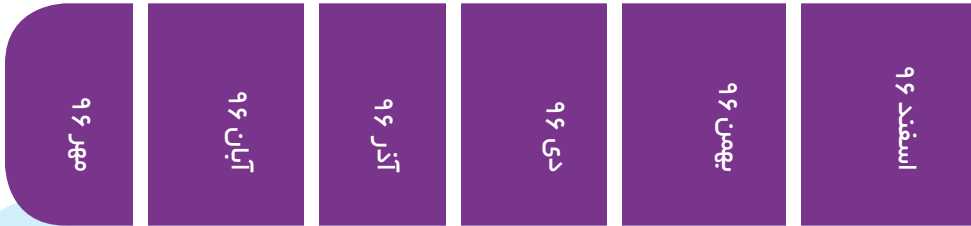
کارآموزی

شروع کارآموزی در ۸ شرکت، همراه
اول رهنما، ایرانسل رایتل شرکت
سولیکو مهندسین مشاورسازه،
پریشیا خودرو وادا و دفتر مدرسه
اشتغال شریف صورت گرفت و ۷۰
نفر برای کارآموزی اعلام آمادگی
کردند که از این تعداد ۲۳ درصد
در شرکت های حامی، ۱۴ درصد
در واحدهای داخل دانشگاه، ۱۴
درصد در شرکت های دیگر مشغول
به کار شدند و ۱۷ درصد وارد حوزه
کارآفرینی و استارتآپی شدند.

هر نفر ۱۰۰۰ ساعت کارآموزی

خودشناسی شغلی، مهارت آموزی و کارآموزی می باشد

خودشناسی شغلی

خودشناسی شغلی

- آشنایی با نیازهای اساسی گلستر
- شناخت توانایی‌ها و گروه‌های استعدادی
- شناخت مدل‌های رفتاری (DISC)
- مدیریت برخورد
- تله‌های ذهنی
- پارادایم شیفت

۴۷۰۰ نفر ساعت کارگاه
و کلاس آموزشی

کوچینگ فردی

کوچینگ فردی

رفع موانع ذهنی و کمک به توسعه فردی افراد و اقدام در مسیر اهداف فردی

۳۵۰ نفر ساعت کوچینگ فردی

پروژه

آموزی

تیم و کار تیمی
نفره در ۳۰ روز

مشاوره
ی پروژه‌ها

نیاز سنجی آموزشی

استفاده از ابزارهای بروز منابع انسانی جهت بررسی جایگاه و موقعیت‌های شغلی در شرکت‌های حامی برای برقراری بیشترین تناسب بین شغل و شاغل

۸ / جمع بندی:

دارا بودن مهارت یکی از مهمترین توانمندی های مورد نیاز برای احراز هر شغل بوده و وزارت عتف به عنوان یکی از اصلی ترین رکن های تامین نیروی انسانی متخصص در کشور در تلاش است تا با همکاری دانشگاه ها بسترهای لازم برای کسب مهارت های مورد نیاز دانشجویان را در طول دوران تحصیل فراهم آورد. اهم اقداماتی که می بایست در راستای نیل به این مهم به آن توجه نموده و در جهت بهبود دوره های مهارت افزایی دانشجویان از آن بهره مند گردید، عبارتند از:

۸-۱ ساماندهی دوره های مهارت افزایی در دانشگاه ها

خوشبختانه فعالیت گسترده ای در دانشگاه ها آغاز شده و نتایج مفیدی نیز در برداشته است. اما ساماندهی و استفاده بهینه از امکانات و ظرفیت ها به نظر می رسد. در این راستا مناسب است مطالعات جامع به منظور شناسایی وضعیت دانشجویان و تعیین مهارت های شغلی و حرفه ای مورد نیاز و متناسب با شرایط دانشجویان در هر دانشگاه صورت گرفته و دانشگاه ها پس از تدوین برنامه های مناسب با شرایط منطقه ای خود، نسبت به برگزاری منظم آن اقدام نمایند.

۸-۲ هماهنگی و برگزاری دوره های مهارتی با مشارکت صنایع و سازمان های تخصصی

صنایع و سازمان های تخصصی به منظور ارتقای توان علمی و فنی خود و همچنین آشنایی با فناوری های جدید نیاز به دانش آموختگان با مهارت های خاص دارند. بدین منظور مناسب است دانشگاه ها با ساماندهی چنین دوره های مهارتی با مشارکت سازمان ها و دستگاه های اجرایی برای دانشجویان در دانشگاه ها، علاوه بر کمک به اشتغال فارغ التحصیلان دانشگاهی، به ارتقای فنی واحد های عملیاتی نیز کمک نمایند. این برنامه موجب ارتباط دانشگاه ها در استان و منطقه با سازمان ها و مراکز تخصصی هم جوار در جهت تعریف و اجرای دوره های مهارتی و تخصصی به صورت مشترک می گردد.

۸-۳ فعال سازی ساختارهای مشاوره شغلی و کاریابی در دانشگاه ها

شرایط متغیر و پیچیده بازار کار و کمبود اطلاعات مستند، ایجاب می نماید که دانشگاه ها در این حوزه فعال شده و راهنمایی های لازم را به دانشجویان ارائه نمایند. شناسایی و مستندسازی تجارب موجود دانشگاه ها و همچنین تدوین تجارب موفق دانشگاه ها می تواند به سایر دانشگاه ها در ایجاد و فعال نمودن ساختارهای مشاوره شغلی و کاریابی کمک نماید.

۸-۴ توسعه دوره های کارآفرینی و رویدادهای فناورانه

در راستای توسعه دوره های کارآفرینی و برگزاری دوره های کارآفرینی و برگزاری استارت آپ ها، دانشگاه ها می بایست نسبت به برگزاری دوره ها فوق با همکاری مراکز رشد و پارک های علم اقدام نموده و روش های توسعه فعالیت های کارآفرینان مستند و ترویج نمایند.

۸-۵ اجرای مناسب تفاهم نامه همکاری با سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

ضروری است دانشگاه‌ها اقدامات لازم به منظور توسعه دوره‌های مهارتی در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی، طراحی و تعریف دوره‌های مهارتی متناسب با سطح معلومات دانشجویان، توسعه مراکز جوار دانشگاه و جایگزینی دوره‌های مهارتی سازمان را با بخشی از دوره کارآموزی پیگیری نمایند.

۸-۶ برگزاری مسابقات حرفه‌ای

برگزاری مسابقاتی دارای محتوای علمی که نگاه اشتغالی-مهارتی دارند و تقدیر از برگزیدگان، می‌تواند علاوه بر بهره‌برداری از هیجان دانشجویان، آنان را در ارتقاء توانمندی‌های مهارتی و کشف فرصت‌های شغلی یاری نماید. در این راستا استفاده از ظرفیت شرکت‌ها و ساختارهای مرتبط با کارآفرینی و مشارکت شرکت‌های بزرگ صنعتی می‌تواند مفید باشد.

۸-۷ ساماندهی و افزایش کیفیت دوره‌های کارآموزی

ساماندهی دوره‌های کارآموزی با هدف بهبود کیفی دوره‌ها، برگزاری دوره‌های کارآموزی با همکاری صنایع و دستگاه‌های اجرایی، تدوین بسته‌های تشویقی برای استادان راهنما برای مشارکت موثر و سازنده در امر کارآموزی و همچنین اصلاح و بررسی نظام کارآموزی براساس استانداردهای بین‌المللی جدید بسیار حائز اهمیت می‌باشد.

۸-۸ رصد اشتغال و ارزیابی بازارکار

ایجاد نظام اطلاع‌رسانی و آگاهی بخشی به ذی‌نفعان در رابطه با وضعیت اشتغال هر یک از رشته‌های دانشگاهی به منظور شفاف‌سازی و آگاهی بخشی و همچنین رصد آمار و اطلاعات در خصوص رشته‌های آموزشی می‌تواند در کاهش نرخ بیکاری دانش‌آموختگان دانشگاهی موثر باشد. استفاده موثر از شبکه دانش‌آموختگان هر دانشگاه جهت بهبود همکاری‌های دانشگاه با جامعه و صنعت و همچنین ایجاد فرصت‌های شغلی و کارورزی برای دانشجویان نیز حائز اهمیت بوده و از طرح فوق در این راستا نیز می‌توان استفاده کرد.

۸-۹ نظام صلاحیت حرفه‌ای

چارچوب صلاحیت حرفه‌ای، ابزاری است جهت طبقه‌بندی، توصیف و توسعه صلاحیت‌ها که به استانداردسازی صلاحیت‌ها و ارزیابی نتایج یادگیری کمک می‌کند. به منظور تحقق نظام صلاحیت حرفه‌ای می‌بایست اقدامات، سازوکارها و تعاملات بین‌نهادی که منجر ایجاد توسعه و به رسمیت شناختن یک صلاحیت می‌شود، ساماندهی گردد. مناسب است روش‌های همکاری با ساختارهای موجود برای هم‌افزایی و هماهنگی بین فعالیت‌های دانشگاه‌ها و الزامات حرفه‌ای مورد نیاز تدوین گردد. همچنین اجرای طرح‌های مشترک با سازمان‌های موجود صلاحیت حرفه‌ای می‌تواند به هدفمند شدن آموزش‌های دانشگاهی و افزایش توان مهارتی دانشجویان کمک نماید.

۸-۱۰ بهبود محتوای آموزشی برنامه‌های درسی

بهبود محتوای آموزشی برنامه‌های درسی از لحاظ مهارتی و همچنین اجرای دقیق و کامل بخش‌های عملی و کارگاهی و آزمایشگاهی حائز اهمیت جدی بوده و مناسب است اقدامات گسترده و دقیقی در این حوزه صورت گیرد.

